

Vakblad voor antifascisten sinds 1997, april 2008, uitgave van Alert! i.s.m. Kafka

€ 3,-

THEMANUMMER

**SYMBOLIEK IN EXTREEMRECHTSE
JONGERENSUBCULTUREN**

HERZIENE EDITIE

INHOUDSOPGAVE

Gebruik van symbolen binnen jeugdstijlen • <i>Willem Hart</i>	3
Gabber: jeugdcultuur met rotte appels • <i>John Postma</i>	5
Begrippenlijst gabber • <i>John Postma</i>	8
Symbolen • <i>Willem Hart</i>	9
Skinheads • <i>John Postma</i>	18
Begrippenlijst muziek • <i>John Postma</i>	21
Kledingstijlen • <i>Willem Hart en John Postma</i>	23
Autonome nationaal-socialisten • <i>Willem Hart</i>	26
Extreemrechtse symboliek, strafrecht en verboden • <i>Willem Hart</i>	27
Extreemrechts in Nederland • <i>Jeroen Bosch</i>	29
Verder lezen • <i>Jeroen Bosch</i>	30
Strip • <i>Riebel</i>	31

COLOFON

Deze brochure is een gezamenlijke uitgave van antifascistisch vakblad *Alert!* en de Antifascistische Onderzoeksgroep Kafka.

auteurs: John Postma is als onderzoeker en muzikieliefhebber verbonden aan de redactie van *Alert!*, Willem Hart is als onderzoeker verbonden aan Kafka.

eindredactie: Jeroen Bosch, redactielid *Alert!*

illustraties: archieven *Alert!* en Kafka; alle foto's zijn in Nederland gemaakt, tenzij anders aangegeven.

lay-out: Milena Ergin

eerste oplage: 1000 (kleur)

tweede, herziene oplage: 144 (zwart-zit)

Alert!

Postbus 2884 • 3500 GW Utrecht
alertafa@xs4all.nl • www.alertafa.nl
Giro 6896749 • IBAN: NL 42 PSTB 0006 8967 49 • BIC: PSTBNL21

Kafka

Postbus 14710 • 1001 LE Amsterdam
kafkanet@xs4all.nl • kafka.antifa.net

Foto voorkant: Gabberin met rood-wit-blauw haarbandje tijdens herdenking van de moord op Pim Fortuyn, Hilversum 2003

REDACTIONEEL

Welkom in deze herziene en aangevulde uitgave van de 'symboliek-special' van *Alert!* Een full colour-versie van deze zwart-wit versie is vanaf april 2008 ook te bewonderen op onze website www.alertafa.nl. Het redactioneel van juni 2006 is nog steeds geldig, dus die hebben we laten staan. Toevoegingen betreffen onder andere een aantal symbolen, zoals de Wolfsangel en de GAU-driehoek en in het hoofdstuk over strafrecht zijn wat recente zaken beschreven. Bij het hoofdstuk over kledingstijlen is, u raadt het, de nieuwe dracht van zogenaamde Autonome Nationaal-Socialisten opgenomen en in het hoofdstuk over extreemrechts in Nederland zijn vooral stukken verdwenen; Nieuwrechts en de Nationale Alliantie zijn immers opgeheven. Helaas zijn er ook weer wat extreemrechtse organisaties bijgekomen. Kortom, na het lezen van deze editie bent u weer helemaal bij!

In de dagelijkse praktijk van ons werk worden ons vaak vragen gesteld over de symboliek die de laatste jaren door racistische jongeren wordt gedragen. Zodoende leek het ons hoog tijd voor een overzichtelijke brochure, hoewel we ons bewust zijn van het snel veranderende landschap van de symbolen. Zo wordt door zichzelf serieus nemende extreemrechtse figuren Lonsdale-kleding niet meer gedragen, en is hetzelfde kledingstuk nog altijd onderdeel van de identiteit van vele jongeren in Nederland, ook diegenen die racistisch handelen.

We hopen dat deze brochure voorziet in een behoefte om symboliek te herkennen, in jongerencentra, op hangplekken, op hardcorefeesten, op skaconcerten, op scholen. En er zodoende met de juiste zorgvuldigheid mee om te gaan; een discussie met een kaderlid van een extreemrechtse organisatie heeft weinig zin, maar jongeren die vooral vanwege de kick, de aandacht en de behoefte aan identiteit met shockerende racistische symbolen rondlopen, met hen lijkt ons een discussie erg zinnig.

Wij leveren met deze brochure de handvaten om de symbolen in context te plaatsen en om achtergrondinformatie en feiten te geven, dat is ons werk. En dat blijven we doen, dus bij vragen over de inhoud of over wat er in uw regio speelt kunt u altijd contact met ons opnemen. In onze archieven hebben we vooral gezocht naar foto's van symbolen die de laatste jaren in Nederland zijn gebruikt en gesignaleerd en nog steeds in licht toenemende mate gedragen worden. Het zijn dus geen fictieve of buitenlandse situaties die u geschetst ziet, het is hier allemaal in Nederland gebeurd, zonder ingrijpen van de overheid. Doortastendheid zal dus moeten komen van mensen die direct in het veld werkzaam zijn.

Willem Hart, John Postma en Jeroen Bosch

Kafka is een ongesubsidieerde organisatie die voor haar werk afhankelijk is van giften. Wilt u hen ondersteunen, doneer dan op giro 71006 t.n.v. Kafka, Amsterdam.

GEBRUIK VAN SYMBOLIEK BINNEN JEUGDSTIJLEN

Een jeugdstijl zonder symbolen lijkt onbestaanbaar. Elke jeugdstijl kiest zijn tekens om mee aan te geven anders te zijn dan de anderen. Maar er wordt met een eigen set aan symbolen vaak ook gecommuniceerd over tal van andere onderwerpen. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de manieren waarop symboliek een rol speelt in onderlinge communicatie.

De kern van het gebruik van het dragen van symbolen is communicatie met de rest van de wereld. Via het gebruik van symboliek kunnen tal van signalen worden gegeven aan de omgeving: informatie over leefstijl, drugsgebruik, seksuele voorkeur, politieke of religieuze ideeën, strafblad, muzieksmaak, et cetera. De manieren waarop dergelijke gegevens worden gecommuniceerd verschillen echter aanzienlijk en hebben veel te maken met de persoon zelf, maar ook met de boodschap en de (al dan niet vijandige) omgeving.

Om ons te beperken tot het gebruik van symboliek bij jeugdstijlen zijn er vijf redenen te onderscheiden om symboliek te dragen: identificatie, aantrekken van medestanders, afstoten van anders georiënteerden, provoceren en shockeren.

IDENTIFICATIE

Door het dragen van symbolen kan een persoon zich identificeren op tal van terreinen: als katholiek, neonazi, vegetariër, homoseksueel of bijvoorbeeld fan van een voetbalclub.

Deze identificatie hoeft niet per se een verdergaande betekenis te hebben. Het hoeft niet meer te betekenen dan dat iemand zijn gevoelens of ideeën publiekelijk bekend maakt. Het kan zelfs zo zijn dat door middel van symboliek alleen aangegeven wordt dat iemand zich identificeert met een bepaalde jeugdstijl. Het getal 666 is bedoeld als Satanistisch symbool, maar in de praktijk wordt het vooral gebruikt om aan te geven dat iemand zich aangetrokken voelt tot Heavy Metal-muziek en de daarbij behorende jeugdstijl. Veel personen die dit getal als symbool gebruiken zullen nauwelijks een idee hebben van het Satanisme als religie of cultus.

Des te ingrijpender een publieke identificatie met een bepaald idee of gevoel is, des te groter de kans dat de bedoeling met de symboliek ook verstrekkender is. Om je bekend te maken als liefhebber van een bepaalde populaire band is niet direct vragen om een reactie van je omgeving. Om door middel van symboliek uiting te geven aan extremistische opvattingen is dat wel.

AANTREKKEN VAN MEDESTANDERS

Het meest voor de hand liggende gebruik van symboliek is de bedoeling om medestanders of gelijkgezinden op te sporen. Door je ideeën of gevoelens publiekelijk bekend te maken zorg je ervoor

dat mensen die er net zo over denken je kunnen herkennen. Dit geldt natuurlijk voor algemeen bekende symbolen, maar helemaal voor symbolen die maar bij een kleine groep (bijvoorbeeld binnen een jeugdstijl) bekend zijn. Een neonazi kan door middel van een hakenkruis aangeven hoe zijn politieke denkbeelden in elkaar steken. Door het gebruik van een algemeen bekend symbool doet hij dat voor de hele wereld, met alle consequenties van dien. Hij kan er ook voor kiezen om 88 op zijn kleding te dragen. Een goede verstaander weet dan genoeg, terwijl de rest van de wereld alleen een getal ziet.

Demonstratie Nationale Alliantie, Amsterdam 2006

AFSTOTEN VAN TEGENSTANDERS

Bewust of onbewust worden door het dragen van symbolen ook anderen op afstand gehouden. Een duidelijk voorbeeld is bijvoorbeeld het publiek uitdragen van een seksuele voorkeur. Mensen met andere voorkeuren worden op die manier op afstand gehouden. Maar ook het dragen van bepaalde politieke symbolen kan die werking hebben. Racistische of extreemrechtse symbolen kunnen (bewust of als bijkomend effect) mensen van met andere huidskleur of een andere politieke voorkeur op afstand houden.

Het afstoten kan natuurlijk ook nog een stap verder gaan en uitdraaien op een conflict. Het dragen van bepaalde symbolen kan dermate heftige reacties oproepen bij anders georiënteerde personen, dat ruzie ontstaat of er een (gewelddadige) reactie volgt. Zo zijn er voorbeelden bekend van personen die racistisch bedoelde symbolen droegen, en door deze symbolen in conflict raakten met allochtone jongeren.

PROVOCATIE

Het kan ook zijn dat symboliek alleen nog gebruikt wordt om te provoceren. Veel extremistische symbolen kunnen zo'n functie hebben. Klassieke autoriteiten (ouders, onderwijzers, ordehandhavers of religieuze gezagdragers) zijn een geliefd doelwit om door middel van extremistische symbolen op de kast te jagen. Bij provocatie gaat het er dan nog om een bepaald idee uit te venten. Een drager van een symbool wil op deze manier de ideeën of positie van de andere partij aan de orde stellen.

SHOCKEREN

Shockeren door middel van symbolen gaat nog een stap verder. Op dat moment is de betekenis van een symbool van geen enkele waarde meer. Het enige doel is nog om degenen die kennis nemen van het symbool tegen de schenen te schoppen. Een voorbeeld daarvan is het gebruik van het hakenkruis in het begin van de punk-beweging. De punks van het eerste uur, waren in de kern overal tegen en nergens voor. Om daar uiting van te geven, kleedden ze zich op een afstotelijke manier, maakten ze oorverdovende muziek en gebruikten symbolen, waaronder het hakenkruis, om de maatschappij tegen zich in het harnas te jagen.

CONTEXT

Om een goed oordeel te kunnen vellen over het gebruik van een symbool, is het nodig om een context te hebben. Waar, wanneer, door wie en in welke omgeving wordt een bepaald symbool gebruikt.

PLAATS

De plaats waar een symbool wordt gebruikt is van belang, omdat een bepaald symbool op de ene of de andere plaats verschillende betekenissen kan hebben. Een Keltisch kruis is in Ierland bijvoorbeeld een religieus symbool, maar in een skinhead-kroeg een uiting van White Power. Daarnaast kan een symbool op verschillende plaatsen welis-

waar eenzelfde betekenis hebben, maar geheel andere implicaties. Een hamer en sikkel zal in veel voormalige Sovjet-republieken voor veel emoties zorgen, terwijl het in Nederland vooral een cult-symbool is geworden.

TIJD

Voor het gebruik van symbolen door de jaren heen geldt een vergelijkbare context-afwijking. Symbolen komen en gaan en veranderen van betekenis en van lading. Een hakenkruis betekende voor de Tweede Wereldoorlog iets heel anders dan erna. Lonsdalekleding kreeg pas na de moord op Theo van Gogh een omstreden karakter in Nederland.

Wolfsangel; demonstratie Nationale Alliantie, Utrecht 2004

WIE

Ook de drager zelf is van belang voor de betekenis van een symbool. Zo zal een Nederlands vlaggetje op een bomberjas van een skinhead voor een omstander iets anders betekenen, dan wanneer datzelfde vlaggetje op de versleten legerjas van een hippie zit.

OMGEVING

Als laatste is ook de omgeving van een symbooldrager van belang. Witte bretels bij een brainstormsessie in een managersoverleg betekenen iets anders dan witte bretels bij een extreemrechtse demonstratie.

Het invullen van de exacte betekenis van het dragen van symbolen is dus geen eenvoudige zaak. Dat moet ook altijd bedacht worden wanneer er iemand met bepaalde symbolen geconfronteerd wordt. Er zijn situaties denkbaar waar een symbool maar voor een uitleg vatbaar is, maar in tal van situaties is dat niet het geval. In die gevallen zal dus moeite gedaan moeten worden om zekerheid te krijgen wat iemand met een bepaald symbool wil uitdragen. Een te snelle conclusie kan voor veel misverstanden zorgen. In het kader van deze brochure kan dat laatste niet genoeg benadrukt worden.

Willem Hart

Buttons; demonstratie Nationale Alliantie, Amsterdam 2006

GABBER: JEUGDCULTUUR MET ROTTE APPELS

Bij het ontstaan begin jaren negentig van de gabbercultuur in Nederland duiken diverse berichten in de media op omtrent het extreemrechtse gehalte van gabbers. 'Ze zijn de skinheads van de jaren negentig', wordt met enige regelmaat geschreven. Aan de andere kant worden de gabbers de 'nieuwe hippies' genoemd, vanwege de combinatie van hallucinerende drugs en muziek. Gabber is veruit de grootste subcultuur van Nederland geworden en inmiddels een Nederlands muzikaal exportproduct. Door de diversiteit is het lastig om deze cultuur te duiden. Zijn gabbers neonazi's of feestende jongeren? Wat is de rol van kleding en uiterlijk? Verschillende facetten van deze jeugdcultuur komen in onderstaand artikel aan bod.

Van oorsprong is gabbermuziek een afgeleide van de housecultuur, die met name eind jaren tachtig in de Verenigde Staten en Engeland tot een ware hype leidde. Diskjockeys verbonden aan de discotheek 'The Warehouse' in Chicago, waarvan later het woord house werd afgeleid, hebben voor een muzikale revolutie gezorgd. Oude en nieuwe nummers worden met elkaar vermengd en voorzien van samples (flarden van muziek). Op deze manier ontstaat een lang nummer waarop de hele avond gedanst kan worden. Populair bij deze muziek is de inzet van een stroboscoop, waar een hallucinerende werking vanuit gaat. Daarnaast versterkt het gebruik van de 'house'-drug XTC deze roes. Al snel ontpopt de housecultuur zich tot een scene waar alles is toegestaan met als belangrijkste ingrediënt: jezelf zijn. De hype waait eind jaren tachtig over naar Engeland, waar de feesten vooral in de illegaliteit plaatsvinden. Geen moderne discotheken, maar oude sportzalen, schuren en weilanden doen dienst als onderkomen. Dit tot groot ongenoegen van de gezagsdragers, want niemand had controle op deze groep. Met behulp van politie-inzet, nieuwe wetten en het uitoefenen van grote druk op de organisatoren lukt het om de housecultuur beheersbaar te maken. Voortaan moeten organisatoren zes maanden vooraf een vergunning aanvragen waardoor het spannende en mysterieuze verloren gaat. Veel mensen zijn om deze reden afgehaakt.

VASTE PLEK

Na het verdwijnen van de illegale feesten ontstaat er een leegte, maar dit wordt al snel opgevuld door de discotheken. In korte tijd verovert housemuziek een vaste plek in het bestaande clubcircuit. Om zich nog enigszins te onderscheiden van het normale uitgaanspubliek kleedt men zich extravagant. Meisjes met sexy lingerie, topjes en doorzichtige bloesjes zijn op de dansvloer geen

uitzondering. Ook jongens doen aan de extravagante dresscode mee. Eind jaren tachtig begint in Nederland de housecultuur in het officiële clubcircuit langzaam vorm te krijgen. Met name de Amsterdamse discotheek It wordt bekend vanwege de excentrieke kledij van haar bezoekers. Media storten zich massaal op het nieuwe verschijnsel en Amsterdam krijgt met haar besloten housekring de volle aandacht. Maar het elitaire karakter van de Amsterdamse house valt niet bij alle houseliefhebbers in goede aarde. Enkele Rotterdamse dj's, die al jarenlang meelopen in de housescene, kunnen zich niet langer meer vinden in de extravagante housecultuur en starten begin jaren negentig nieuwe housevarianten. Een wezenlijk verschil is dat het oude houseritme langzaam wordt opgevoerd tot ongekende snelheid, waardoor een monotone beat ontstaat met een ritme tussen de 160 en 220 beats per minute. Al snel krijgt deze housevariant de naam hardcore die als een Rotterdamse reactie gezien kan worden op de exclusieve

Amsterdamse house. Hardcore wordt een doorslaand succes. Moderne disco's raken steeds meer uit de gratie bij de hardcoreliefhebber en maken plaats voor grote sportzalen. Maar niet alleen de snelheid van de

hardcore verandert, ook het publiek dat naar hardcore luistert. Vooral veel jongeren herkennen zich in de muziek, in tegenstelling tot de 'oudere jongeren' van discotheek It. Hardcore is een housevariant die toegankelijker is voor alle lagen van de bevolking en daardoor 'volker' is dan de elitaire Amsterdamse housecultuur.

'Zijn gabbers neonazi's of feestende jongeren?'

'Wat is de rol van kleding en uiterlijk?'

Jongens bij gabberfeest, 2004

GABBER

Jongeren die naar de harde housemuziek luisteren noemen zichzelf gabber. Het woord gabber is van oorsprong afkomstig uit het Hebreeuwse woord 'chaver'. Chaver betekent

letterlijk vriend. Ook het woord gabber kan gezien worden als een Rotterdamse reactie op de Amsterdamse scene. Bezoekers van de voormalige discotheek It waren vooral sterk individualistisch, dit in tegenstelling tot de Rotterdamse scene waar de hardcoreliefhebbers zichzelf als een grote vriendengroep zien. Door de saamhorigheid en het 'gabber-gevoel' worden de hardcorefans als snel

Gabbermeiden bij Theo van Gogh-herdenking, Amsterdam 2004

gabber genoemd. De term gabber had in het begin een snerende bijklank, maar tegenwoordig wordt het door tienduizenden jongeren als een geuzennaam gebruikt. Het cement van de gabberscene is respect. Antiracistische en racistische gabbers moeten volgens de ongeschreven regels respect hebben voor elkaar. Niet de politieke interesse bindt de gabber, maar het gabbergevoel (het behoren tot dezelfde housefamilie) dat zich via uniforme kledingstijl en kortgeknipte of kaalgeschoren hoofden manifesteert.

Gabbers van de eerste generatie zijn te herkennen aan de (deels) kale kop, waarbij de meisjes vaak de zijkant van hun hoofd hebben kaalgeschoren en het overgebleven haar in een paardenstaart hebben gevlochten. Daarnaast vormt het trainingspak van het merk Australian, in gabbertaal kort omschreven als 'Aussie', het handelsmerk van de eerste generatie. Australian is van oorsprong sportkleding voor golfers en tennissers. Naast het Aussie-trainingspak draagt de gabber ook een bomberjas (pilotenjas) en Nike-sportschoenen om het uniform compleet te maken.

VERMEENDE SKINHEADS

Door het uiterlijk, kale of deels kale hoofd in combinatie met de bomberjas worden gabbers in het begin van de jaren negentig regelmatig aangezien voor een nieuwe lichting skinheads. Het beeld over skinheads is niet positief en vaak worden zij (soms

terecht) met racisme en rechtsextremisme in verband gebracht. Hetzelfde lot ondergaat ook de gabberscene. Enkele rechtsextremistische gabbers hebben dit negatieve beeld bevestigd doordat zij op hun mouw een Nederlands vlaggetje hebben aangebracht. Daarnaast zijn ook vele berichten in de media verschenen over incidenten tussen gabbers, skinheads en allochtone jongeren. De spanning loopt op enkele scholen zo hoog op dat sommige schoolbesturen, met name in Noord- en Zuid-Holland, een verbod op het dragen van de Nederlandse vlag invoeren. Zelfs de Tweede Kamer bemoeit zich ermee om te kijken of een landelijk verbod mogelijk is, maar toenmalig staatssecretaris Netelenbos voelt hier niets voor. Het nationalistische tintje in de gabberscene vindt ook weerklank bij extreemrechtse politieke partijen, zoals de (in 1998 verboden) Centruumpartij '86 en de (in 2002 opgeheven) Centrumdemocraten. Met enkele demonstraties pogen zij om de extreemrechtse gabbers een hart onder de riem te steken. Hierbij moet wel gezegd worden dat slechts een klein deel van de gabberscene zich aansluit bij deze politieke partijen. Het overgrote deel van de gabbers zit met bepaalde symboliek, zonder zich bewust te zijn van de betekenissen, in een subcultuur enkel om anderen te shockeren. Te denken valt aan keltencruizen, Nederlandse vlaggetjes, SS-symbolen en het Duitse erekruis. Het kleine groepje dat wel bereid is om zich met partijpolitiek in te laten zet de toon in de media. Binnen extreemrechtse kringen

wordt deze minderheid ook argwanend bekeken. Met name het openlijke drugsgebruik, waarmee de housecultuur van begin af aan al geassocieerd wordt, stuit veel die-hard rechtsextremisten tegen de borst. Overigens ondervinden rechtsextremistische gabbers steeds meer oppositie binnen hun eigen subcultuur. Diverse grote dansfeesten zoals Masters of Hardcore hanteren een streng deurbelid waarbij keltencruizen en Nederlandse vlaggetjes niet getolereerd worden. Ook ontstaat er binnen de gabber-scene een groep, United Gabbers against Racism and Fascism, die zich keert tegen racisme.

Kort voor de millenniumwisseling lijkt de gabberscene in een terminale fase te zitten. Reclamespotjes, gabberfeestjes voor kinderen en muzikale parodieën op de tune van Swiebertje zorgen ervoor dat de subcultuur te maken krijgt met een flinke leegloop.

NIEUW LEVEN

Uit de puinhopen van eind jaren negentig lijkt de gabberscene halverwege 2000 op te krabbelen. De interesse in de subcultuur neemt weer toe, maar er zijn ook duidelijke verschillen met de eerste gabbergeneratie. Met name de kledingcode is sterk aan verandering onderhevig. Wat is gebleven zijn de kale (of deels kale) koppen en de bomberjas. 'Aussie'-trainingspakken zijn uit de mode en daarvoor in de plaats draagt men een ruitjesbloes of een trui van het boksmark Lonsdale, een spijkerbroek met opgerolde pijpen en soldatenkistjes of Dr. Martins. Andere populaire kledingmerken zijn Pit Bull, Hooligan Streetwear, Fred Perry en Ben Sherman. Werden gabbers in het begin van de jaren negentig per abuis verward met skinheads, tegenwoordig proberen ze juist zoveel mogelijk op een skinhead te lijken. De bovengenoemde kledingkenmerken zijn allemaal afkomstig uit de skinheadscene. Dat de groep gabbers deze kledingcodes kopieert leidt tot grote verontwaardiging bij de skinheads. Zij zien hun klassieke en arbeideristische cultuur afgepakt worden door modieuze feestende jongeren. Daarnaast hebben skinheads over het algemeen een hekel aan drugs, terwijl het gebruik van drugs in de gabberscene normaal is. Niet alleen de kledingvoorschriften zijn veranderd, ook de radicaliteit onder extreemrechtse gabbers is toegenomen. De opkomst van deze nieuwe radicalen loopt parallel aan de aanslagen in de VS op 11 september 2001 en de opkomst van Pim Fortuyn. In

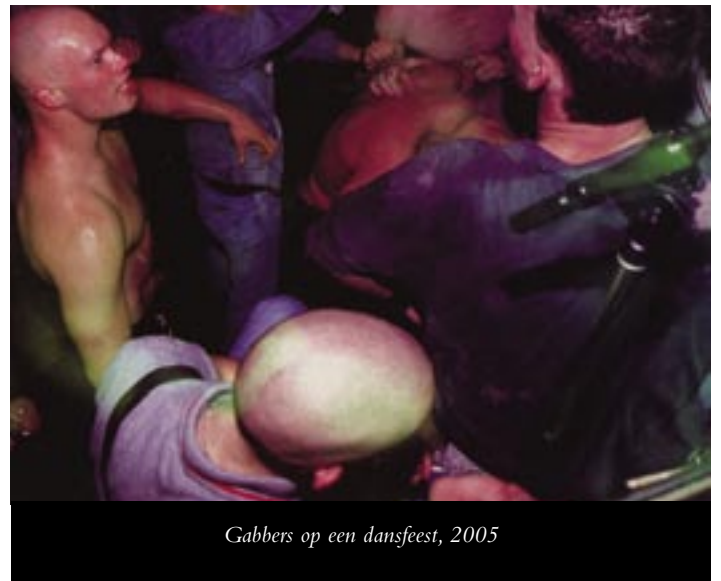

Betogger met Fred Perry-jasje; demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Den Haag 2005

de pers verschijnen berichten over spanningen tussen 'Lonsdale-jeugd' en allochtonen, waarbij de term Lonsdale wordt gebruikt om racistische gabberjongeren aan te duiden. In reactie op deze spanningen besluiten enkele schoolbesturen tot een draagverbod van Lonsdale. Lonsdale is populair, maar niet elke gabber die Lonsdale draagt is per definitie een racist. Onder racistische gabbers is

het merk populair geworden, vanwege de zelf bedachte afkorting 'Laat Ons Nederlanders Samen De Allochtonen Langzaam Executereren'. Overigens wil het boksmark niets weten van racisme en middels campagnes poogt zij van het negatieve imago af te komen. In tegenstelling tot wat in het verleden gebeurde, sluit een deel van de extreemrechtse gabbers zich wel aan bij diverse politieke partijen. Ook schieten enkele gabbers door en komen terecht in de structuren van de nazistische skinheads. Belangrijk om te weten is dat de toename van het gebruik van internet zeker een aandeel heeft gehad in de radicalisering van enkele gabbers. Via internet komt men gemakkelijk met elkaar in contact. Een belangrijke schakel in het binden van extreemrechtse gabbers vormt de website www.holland-hardcore.com, die speciaal is gestart voor rechtse en extreemrechtse hardcore liefhebbers.

Rechtsextremistische gabbers vormen binnen de gabbercultuur een minderheid, maar ze drukken nog steeds een stempel op de hele scene. Het aantal gewelddadige incidenten waar deze radicale minderheid bij betrokken is, toont vanaf 2003 een sterke toename waarbij de groep zich schuldig maakt aan brandstichting, bedreiging en vechtpartijen. Veel gabbers balen daarvan. Ze ontkennen niet dat hun cultuur gebruikt wordt door jongeren met racistische ideeën, maar ze verzetten zich tegen het feit dat een hele subcultuur in een kwaad daglicht wordt gesteld door een groepje rotte appels.

Gabbers op een dansfeest, 2005

JONGERENCULTUUR

Ondanks de problemen die de gabber-cultuur door de jaren heen heeft gehad, blijkt ze toch een vaste plek te hebben veroverd in de Nederlandse cultuur. Het is een subcultuur met eigen gewoontes en muziek. Wat opmerkelijk is te noemen is dat er nauwelijks sprake is van bands. Veel belangrijker zijn de discjockeys die alle geluiden, samples en ritmes smeden tot een geheel. Belangrijke en bekende DJ's zijn onder andere DJ Paul Elstak en DJ Rob Janssen. Gabber is een subcultuur met een eigen kledinglijn en een eigen taal. Jongens noemen zichzelf gabber, terwijl meisjes zichzelf gabberin, rave-teef of rave-baby noemen. Voor de overgrote meerderheid is gabber in hoofdzaak een vorm van vermaak, een subculturele muziekstroming die de provocatie niet schuwt en die te vergelijken is met de hippies of de nozems van vroeger.

John Postma

BEGRIPPENLIJST GABBER

Artcore/Darkcore

Artcore en Darkcore zijn twee stijlen die bijna aan elkaar gelijk zijn. De stijl heeft vooral bekendheid gekregen door Dj Ruffneck. Artcore/Darkcore is te herkennen aan een mengelmoes van muziekstijlen zoals breakbeats, drums 'n' bass en gabber. In vergelijking met Artcore is Darkcore iets sneller.

Gabbers met Ben Shermanshirts

Gabber

Gabber betekent in het Hebreeuws vriend. Bij aanvang van de gabbercultuur werden de Rotterdamse hardcoreliefhebbers zo genoemd. In eerste instantie was het bedoeld als een sneer van de elitaire en individualistische Amsterdamse housecultuur naar de Rotterdamse en volkse hardcorescene.

Tegenwoordig wordt het door duizenden jongeren gebruikt als geuzennaam. Gabber is een term die vooral door jongens wordt gebruikt, vrouwen noemen zichzelf gabberin of rave-teef. Grootschalige hardcorefeesten in de open lucht worden ook wel raves genoemd.

Hardcore

Hardcore is de verzamelnaam voor de hardere varianten op gabber-muziek, zoals Terror, Hardcore en Speedcore. Tegenwoordig noemen gabbers zichzelf liever 'Hardcore' dan gabber.

Happy Hardcore

Happy Hardcore is een vrolijke variant van de hardcore. In de nummers zijn vrolijke melodietjes verwerkt.

Holland Hardcore

Holland Hardcore is een Nederlandse website en een forum van en voor (extreem)rechtse hardcoreliefhebbers. Het is opgericht omdat extreemrechtse gabbers van de website Cu2.nl werden afgegooid. Op Cu2-websites kunnen gratis profielen aangemaakt worden waar men met elkaar kan communiceren. Cu2 hanteert een strak verwijderingsbeleid op uitingen van extreemrechts. Holland Hardcore werd bij de oprichting ook wel 'de rechtse Cu2' genoemd.

House

Van oorsprong uit Amerika en Engeland overgewaaid muziekcultuur, waarbij tekstfragmenten, geluiden en muziekflarden worden gemixt, zodat er een lang dansbaar nummer ontstaat. De eerste tekenen van de housecultuur dateren uit eind jaren tachtig.

Kale Vandale

Kale Vandale is een van de eerste extreemrechtse gabberprojecten in Nederland waarvan de muziek wijd verspreid werd. Het inmiddels ter ziele gegane Kale Vandale was afkomstig uit Brabant. De muziek circuleert nog steeds via diverse internetprogramma's. Kale Vandale behoort tot de Nationaal Socialistische hardcore.

Nationaal Socialistische Hardcore

Een muziekstroming binnen de hardcore, waarbij gebruik wordt

gemaakt van muziekflarden en speeches uit het Derde Rijk. Enkele voorbeelden zijn de Duitse DJ Adolf en de Nederlandse DJ Panzerfaust.

Newstyle

Newstyle is de meest populaire vorm van hardcore. Het is een rustiger variant van hardcoremuziek.

Oldschool

Oldschool is de basis van de hardcore. Het is circa 1991 ontstaan. Oldschool is eigenlijk de overgang tussen de housemuziek en de andere hardcorestijlen.

Speedcore/Terror

Terror, of speedcore is de snelste variant van hardcore. Vaak eindigden DJ's met hun optreden met veel herrie en uit deze herrie is een nieuwe stijl ontwikkeld die te omschrijven is als terror.

An advertisement for the website www.turnitdown.de. The background is a close-up of a turntable with a vinyl record. The text is in yellow and white. The main text reads 'WWW.TURNITDOWN.DE CHECK THIS NEW SITE! CHOOSE YOUR CATEGORY'. At the bottom, there is a black bar with the text 'TURN IT DOWN' in white, followed by 'Duitse site voor een campagne tegen extreemrechtse bands en hun muziekindustrie. Ook in de Verenigde Staten loopt een dergelijke campagne, veel informatie voor jongeren, ouders en docenten is te vinden op www.turnitdown.com.' Below this, in smaller text, it says 'FORUM FOR MUSIC - KULTUR - GEDEN RECHTSPROEK'.

SYMBOLLEN

In dit hoofdstuk staat een overzicht van door extreemrechts gebruikte symbolen in de breedste zin van het woord: tekens, getalcodes, kleurcodes en gebaren. Het is van groot belang om dit hoofdstuk niet zelfstandig te gebruiken, zonder de andere delen van deze brochure gelezen te hebben. Symboliek staat namelijk niet op zichzelf en kan alleen in de context van plaats, tijd en gebruiker geduid worden. Een Keltisch kruis op een graf in Ierland is iets heel anders dan een Keltisch kruis om de nek van een kaalgeschoren jongen in een demonstratie.

De meeste klassieke politieke stromingen maken gebruik van symbolische tekens (hamer en sikkel, rode roos, vredesteken, christelijk kruis). Extreemrechts is daar geen uitzondering op, mogelijk alleen in de hoeveelheid en diversiteit aan symbolen. We delen de symbolen op in tekens, cijfercodes, lettercodes, kleurcodes en gebaren.

TEKENS

NAZISTISCHE EN EXTREEMRECHTSE TEKENS

HAKENKRUIS

Oorsprong

De oorsprong van het hakenkruis (of swastika) is niet eenduidig. In veel oude culturen is het teken terug te vinden. Zijn huidige betekenis en lading heeft het symbool gekregen in de eerste helft van de twintigste eeuw, nadat Hitlers NSDAP het adopteerde en het nazi-hakenkruis synoniem werd voor de misdaden van zijn regime.

Gebruik in Nederland

Het hakenkruis kent in het Nederland van na de Tweede Wereldoorlog maar een betekenis, namelijk de associatie met

Nederlandse nazi (rechts) voor een hakenkruisvlag; demonstratie ter herdenking van Hitlers plaatsvervanger Rudolf Hess, Denemarken 1997

nazisme en het Derde Rijk. Het wordt wel op diverse manieren gebruikt:

- Door personen die de nazi-ideologie aanhangen, of er mee willen aangeven er extreemrechtse ideeën op na te houden.
- Provocatief door personen, die niet zozeer achter de ideologie staan, maar die het symbool gebruiken om tegen heilige huisjes aan te schoppen.
- Om tegenstanders zwart te maken. Zo is het gebruik om politieke tegenstanders getooid met hakenkruisen af te beelden. Vanwege de negatieve context is het openbare gebruik van het hakenkruis in Nederland minimaal.

Bijzonderheden

Het hakenkruis is het enige extreemrechtse symbool dat in Nederland eigenlijk geen context behoeft om het te duiden. Iedereen zal een hakenkruis associëren met Hitlers gedachtengoed. Dat brengt met zich mee dat, in tegenstelling tot veel andere symbolen, de strafbaarheid van het hakenkruis een stuk eenvoudiger te bewijzen is.

Er zijn diverse opzichtige varianten van het hakenkruis in omloop, waarvan de Triskel (driepoot) de bekendste is. De Triskel werd bekend als logo van de Zuid-Afrikaanse Afrikaner Weerstandsbeweging, maar wordt inmiddels ook door neonazi's gebruikt. De organisatie Blood & Honour heeft de Triskel in haar logo staan.

KELTISCH KRUIS

Oorsprong

Het Keltisch kruis is, zoals de naam al zegt, afkomstig uit de Keltische cultuur. De oorsprong van het gebruik in extreemrechtse context is onduidelijk.

Er wordt gezegd dat de Amerikaanse Ku Klux Klan het symbool als eerste adopteerde, maar tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het ook in diverse vormen gebruikt. Het moderne gebruik in West-Europa komt hoogstwaarschijnlijk op het conto van Engelse naziskinheads. Begin jaren tachtig werd het symbool in ieder geval gebruikt door het Britse National Front en de aan hen gelieerde skinheads. De band Skrewdriver en de organisatie Blood & Honour kwamen uit deze politieke omgeving voort en gebruikten het Keltisch kruis als symbool voor "White Power". Met deze betekenis deed het symbool in de jaren tachtig ook in Nederland zijn intrede.

Gebruik in Nederland

Het gebruik van het Keltisch kruis in Nederland begon in de jaren tachtig in de skinhead-scene. Daarna werd het overgenomen door organisaties als het Jongerenfront Nederland (JFN) en de CP'86. Door deze organisaties werden ook hangertjes en vlaggen met het symbool verkocht.

Het heeft in Nederland zijn White Power-betekenis behouden en wordt op die manier ook gebruikt in de gabberscene. Daar deed het zijn intrede in de jaren negentig, en is inmiddels op grote schaal terug te vinden binnen deze scene.

Keltisch kruis; demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Arnhem 2005

Bijzonderheden

In 2005 is er het een en ander te doen geweest over de strafbaarheid van het Keltisch kruis. In de regio Brabant was er onduidelijkheid bij de politie of het hier een strafbaar symbool betrof of niet. Er werd een zaak aangebracht bij de rechtbank, die de verdachte veroordeelde. Daarmee is er jurisprudentie, waardoor dragers van het Keltisch kruis gearresteerd en veroordeeld kunnen worden.

WHITE POWERVUIST

Oorsprong

De White Powervuist is een parodie op het symbool van de Black Powerbeweging, de zwarte vuist.

Gebruik in Nederland

De White Power-vuist is in Nederland populair geworden in de skinhead-scene als sieraad of opnaaier. Inmiddels wordt het symbool ook een enkele keer in de gabberscene waargenomen.

Speldje van White Powervuist, demonstratie Nationale Alliantie, Rotterdam 2005

WOLFSANGEL

Oorsprong

De Wolfsangel is een oude Germaanse rune, met een lange geschiedenis in Duitsland. Het is door de eeuwen heen bijzonder vaak afgebeeld in vele contexten. In de Tweede Wereldoorlog werd de Wolfsangel gebruikt door de Waffen-SS. Verder werd het ook door zogenaamde "Weerwolf"-groepen gebruikt. Dat waren Duitse eenheden die na de bevrijding door een guerrilla-strategie tegenstand moesten bieden. Door dit gebruik werd de Wolfsangel ook populair onder neonazi's.

Gebruik in Nederland

De Wolfsangel geniet in Nederland enige populariteit onder oude en nieuwe nazi's en wordt gezien in vele vormen. Van sjieke daspeld tot aan tatoeage. Door de Wolfsangel wordt een nazistische gezindheid aangegeven.

Tatoeage van Wolfsangel in nek, demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Oss 2007

IJzeren kruis; betoger demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Arnhem 2005

IJZEREN KRUIS

Oorsprong

Het IJzeren kruis is sinds begin 19e eeuw een onderscheiding in het Duitse (aanvankelijk Pruisische) leger. Het teken zelf kent een veel oudere traditie en gaat terug tot het laat-Middeleeuwse Duitsland. De associatie met rechts-extremisme stamt uit het gebruik van het IJzeren kruis door de Duitse Wehrmacht in de Tweede Wereldoorlog. Hitler voerde het Kruis in 1939 opnieuw

in. Het IJzeren Kruis bestaat vandaag de dag niet meer als onderscheiding, maar wordt nog steeds door het Duitse leger gebruikt als een logo.

Gebruik in Nederland

Het gebruik van het IJzeren kruis in Nederland in extreem-rechtse context heeft nooit op grote schaal plaatsgevonden. In het wereldje van motorclubs kende het symbool enige populariteit, maar zonder een politieke betekenis. Recent is het symbool in de gabberscene opgedoken en wordt het met enige regelmaat gezien, waarbij de dragers de bedoeling hebben de associatie met rechts-extreme ideeën te leggen.

SS-TOTENKOPF

Oorsprong

Het doodshoofd, dat bekend staat onder de naam SS-Totenkopf, dankt zijn bekendheid aan het gebruik als "logo" door de Duitse SS.

Gebruik in Nederland

Vanwege de betekenis van de SS in het verloop van de Tweede Wereldoorlog hebben de symbolen van de SS een zeer beladen betekenis gekregen. Het SS-logo (twee S-en in de vorm van bliksemschichten) is, net als het hakenkruis, zo beladen dat het zelden wordt gezien. De Totenkopf is echter onbekender en wordt, zeker

in nazi-kringen, vaker gedragen of getatoeëerd.

ZONNEWIEL OF ZWARTE ZON

Oorsprong

Het Zonnewiel of Zwarte Zon is opgebouwd uit twaalf Sig-runes (bliksemschicht-S uit het logo van de Duitse SS). Het symbool is afkomstig uit de mystieke beweging die Hitlers NSDAP en de SS voorzag van esoterische theorieën over de suprematie van het arische ras.

Het symbool is een ontwerp van de SS en ligt nog altijd in mozaïek in de vloer van de Wewelsburg in het Duitse Paderborn, het “esoterisch centrum” van de SS.

Zwarte zon; nazistisch Black Metal-concert, Bladel 2004

Gebruik in Nederland

Het zonnewiel wordt de laatste jaren steeds vaker gezien binnen neonazi-kringen, maar ook binnen jeugdstijlen waar esoterie en verbondenheid met de eigen culturele wortels een belangrijke rol spelen. Het symbool is in die gevallen een uitdrukking van de verbondenheid met de eigen soort en wortels.

GOUW DRIEHOEK

Symbool Gau-Niederlande, demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Arnhem 2005

Oorsprong

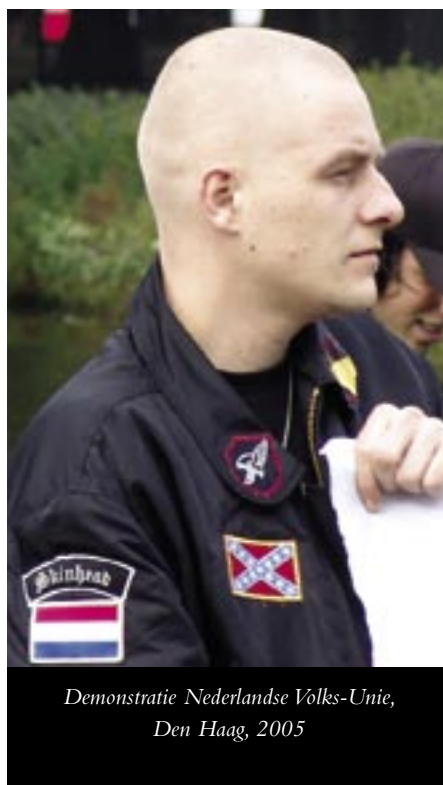
De oorsprong van de “Gaudrieck” ligt in nazi-Duitsland. Daar gaven NSDAP-leden door middel van een zwarte driehoek met regioaanduiding aan uit welke NSDAP-Gau (gebied) ze afkomstig waren. In de jaren tachtig en negentig dook dit embleem opnieuw op in de Duitse neonazistische beweging. Neonazi's naaiden deze driehoeken met

de vermelding van hun regio op hun kleren.

Gebruik in Nederland

In Nederland werd de driehoek voor het eerst gezien in kringen van het neonazistische “Aktiefont Nationale Socialisten”. Leden van die groepering naaide een “Gau Niederlande” op hun kleding. Daarmee wordt enerzijds getuigd dat men zichzelf plaats in de nazistische traditie en anderzijds dat men Nederland ziet als onderdeel van een Groot-Duitsland.

De laatste jaren is het symbool onder rechtsextremisten in toenemende mate te zien. Ook activisten van de Nationalistische Volks Beweging (NVB) gebruiken het.

Demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Den Haag, 2005

REBEL FLAG

Oorsprong

De ‘Rebel Flag’ (ook wel ‘Confederate Flag’) was de vlag van de zuidelijke staten tijdens de Amerikaanse burgeroorlog. Omdat onder deze vlag gevochten werd voor het in stand houden van slavernij, heeft deze vlag onder andere een racistische betekenis gekregen.

Gebruik in Nederland

Politiek gebruik van deze vlag in de racistische betekenis is in Nederland een zeldzaamheid. Maar in een jeugdstijl, zoals die van gabbers, waar het zich behangen

met symbolen een goed gebruik is, wordt ook deze vlag een enkele keer gedragen.

Bijzonderheden

In Nederland wordt de Rebel Flag vooral gebruikt in kringen van Rock 'n Roll-liefhebbers en is daar volledig van zijn politieke lading ontdaan. Ook in kringen van motorclubs en liefhebbers van Amerikaanse auto's geniet de Rebel Flag populariteit.

GEKRUISTE HAMERS

Oorsprong

De gekruiste hamers is het “logo” van de Hammerskins. De Hammerskins is een onderafdeling binnen de skinheadscene. Amerikaanse skinheads, die een rechte, harde

HffH staat voor Hammerskins forever, forever Hammerskins, analoog aan de AffA-leus van de Hell's Angels. Dit logo is niet uit Nederland afkomstig

extreemrechtse lijn voorstonden bedachten deze organisatie. Het logo met de hamers werd overgenomen uit een scène met marcherende hamers uit de film "The Wall".

Gebruik in Nederland

Vanaf midden jaren negentig duiken er af en toe groepjes skinheads op, die zich Hammerskin noemen. Leden van deze groepjes tooien zich met patches, shirts, tatoeages en sieraden met gekruiste hamers.

Bijzonderheden

Van een groep Hammerskins die zich eind jaren negentig rond Aalsmeer ophield, wordt beweerd dat zij er een soort ritueel op na hielden, waarbij de leider van deze groep met twee gekruiste rubber hamers begroet werd.

HEIDENSE TEKENS

Eerder in dit overzicht werd het Keltisch kruis al behandeld. Dat is echter niet het enige symbool dat door rechts-extremisten wordt gebruikt en afkomstig is uit oude Noord-Europese religies. Delen van het extreemrechtse veld voelen zich aangetrokken tot deze religies, omdat ze een prechristelijk "oorspronkelijk" Europa vertegenwoordigen. Het Odinisme, de extreemrechtse smaak binnen het heidense stromingenland, stamt echter uit de 20e eeuw. De heidense symbolen bestaan deels uit tekens (Thorhamer) en deels uit Runen (lettersymbolen).

THORHAMER

Oorsprong

De Thorhamer (of Mjölhnir) is afkomstig uit de Noordse mythologie en is de hamer van dondergod Thor. De Mjölhnir was een wapen dat zijn doel nooit miste en altijd bij de werper terugkeerde.

Gebruik in Nederland

De Thorhamer wordt door heidenen gedragen om zich publiekelijk te bekennen tot het heidendom. Binnen extreemrechts gaat het hier grosso modo om aanhangers van het Odinisme (ook wel Asatrú genaamd). In de praktijk wil dit overigens lang niet altijd betekenen dat men zich daadwerkelijk bezig houdt met godsdienstige activiteiten. Ook gevoelens van verbondenheid met Noord-Europees bloed en bodem kunnen reden zijn dit symbool te dragen.

Binnen de gabbercultuur is dit symbool nauwelijks in gebruik. Bij andere jeugdstijlen zoals (black) metal, neofolk en gothic wordt dit symbool vaker gebruikt

ALGIZRUNE

Oorsprong

De Algizruna is afkomstig uit de Futark (Runen "alfabet") en staat voor de letters "Z" en "R". Het teken is afbeelding van een Eland en staat symbool voor de man, bewustzijn, bescherming en mannelijke kracht.

Gebruik in Nederland

De Algizruna is (vanwege zijn betekenis) in gebruik genomen door

Algizruna; demonstratie Nationale Alliantie, Utrecht 2004

diverse extreemrechtse organisaties, waaronder de Vlaams-Nederlandse organisatie Voorpost.

In de gabberscene is het symbool zo goed als onbekend, maar binnen jeugdstijlen die meer verwantschap voelen met het heidendom (metal, neofolk) is het symbool bekend en in zekere mate populair.

ODALRUNE

Oorsprong

Ook de Odalruna (of Othila) is afkomstig uit de Futark en staat voor de letter "O". Odal betekent erfgoed en staat symbool voor land en afstamming.

Odalruna; demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Arnhem 2005

Gebruik in Nederland

De Odalruna is al enkele decennia een van de belangrijkste symbolen binnen extreemrechts, niet in de laatste plaats omdat diverse extreemrechtse organisaties zoals de Nederlandse Volks Unie en Stormfront Nederland de runa als logo hebben geadopteerd. Begin jaren zeventig introduceerde Joop Glimmerveen het als NVU-logo in navolging van Vlaamse geestverwanten. Deze partij gebruikt het tot op de dag van vandaag.

Bijzonderheden

De Odalruna heeft een aantal jaar geleden bijgedragen aan het oplossen van de vernieling van een joodse begraafplaats. Bij deze vernieling waren namelijk ook tientallen grafstenen beklad met nazistische tekens, maar ook met de Odalruna in een speciale variant. Deze variant was op dat moment in gebruik bij Stormfront Nederland. Korte tijd later werden drie daders gearresteerd, die inderdaad lid waren van deze organisatie.

HAMER EN ZWAARD

Oorsprong

Het hamer en zwaard symboliseert de door de nazi's gewenste

Vlaggen met Hamer en Zwaard, demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Bergen op Zoom 2008

volksgemeenschap van soldaten en arbeiders. Het werd vooral bekend vanwege het gebruik door de revolutionaire vooroorlogse vleugel van Hitler's NSDAP. Vandaag de dag wordt dit teken vooral gedragen door neonazi's die zich in deze nationaalrevolutionaire traditie plaatsen.

Gebruik in Nederland

Het gebruik in Nederland van dit symbool is van heel recente datum. Het wordt vooral gebruikt door groepen die zichzelf zien als revolutionaire antiparlementaire nationaalsocialisten. Daarbij moet gedacht worden aan organisaties die aangesloten zijn of voortkomen uit het Aktiefront Nationale Socialisten (ANS), zoals Jeugd Storm Nederland. Omdat deze groepen zich vaak aansluiten bij demonstraties van de NVU, duikt dit symbool daar ook in toenemende mate op.

CODES

Een bekende vorm van symboliek is het gebruik van letter- en cijfercodes. Klassieke voorbeelden zijn bijvoorbeeld het Christelijke INRI (Jezus van Nazareth, koning der joden) en het Satanistische 666. Maar ook in extreemrechtse jeugdstijlen genieten dergelijke codes populariteit. Soms is dit vanwege de historische betekenis (SS bijvoorbeeld), maar vaker is de oorsprong uit nood geboren. Door vervolgingsbeleid of de maatschappelijke impopulariteit van een boodschap wordt de betekenis verborgen achter dergelijke codes. Overigens is dat niet altijd een definitieve oplossing, zo is de code 88 (verwijzend naar "Heil Hitler") inmiddels zo bekend, dat die in Duitsland in sommige gevallen verboden is.

CIJFERCODES

14

Betekenis en oorsprong

Het getal 14 verwijst naar de racistische boodschap van de Fourteen Words van David Lane: 'We must secure the existence of our people and a future for White children'. David Lane is een neonazi en veroordeeld terrorist. Hij zat een levenslange gevangenisstraf uit in de Verenigde Staten wegens het vermoorden van een progressieve joodse radiopresentator. Lane overleed in 2007.

Blood & Honour-spandoek; demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Den Haag 2005

Gebruik in Nederland

Het getal 14 is in extreemrechtse kringen een bekend en veelgebruikt getal. Het wordt veel gebruikt als ondertekening van berichten, in pseudoniemen en kretologie op internet, vaak in combinatie met 88: 14/88. De indruk is wel dat dit getal daarbij vaak los van zijn oorspronkelijke betekenis wordt gebruikt. Jongeren die het wel associëren met racistisch gedachtegoed, maar de betekenis niet kennen, gebruiken het. Soms is zelfs de indruk dat er geheel los van elke betekenis, een relatie wordt gelegd met de gabberscene.

Combat 18-shirt; demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Arnhem 2005

18

Betekenis

18 verwijst naar de eerste en achtste letter van het alfabet, AH, de initialen van Adolf Hitler.

Gebruik in Nederland

Het gebruik van 18 is veel minder wijdverbreid dan het gebruik van 14 en 88, maar komt wel voor. 18 heeft een ontegenzeggelijk nazistische betekenis en wordt ook in die context gebruikt. Het is vooral te vinden op internet als onderdeel van pseudoniemen, of als directe verwijzing naar Hitler.

Bijzonderheden

Een opvallend voorbeeld van het gebruik van deze code is de organisatie Combat 18. Deze van oorsprong Britse organisatie, werd bekend door haar terroristische activiteiten. Daarnaast is Combat 18 ook berucht vanwege de extreem gewelddadige manier waarmee onderlinge ruzies werden beslecht. Op dit moment bestaat de organisatie nauwelijks meer in zijn oorspronkelijke vorm. Wel wordt de naam Combat 18 gebruikt door een van de vleugels van de internationale Blood & Honour-beweging.

Deze neonazistische organisatie staat bol van de interne conflicten en afsplitsingen. In grote lijnen draaien de meeste van deze conflicten om de vraag of de meeste aandacht moet uitgaan naar politieke acties of het organiseren van feesten en concerten. De “politieke” vleugel noemt zich vaak Blood & Honour/Combat18. Als afgeleide van dit getal komt ook de code 8318 voor, die staat voor “Hail Combat 18” (afgekort HC18).

28

Betekenis

28 staat voor de tweede en achtste letter van het alfabet en staat voor de neonazistische organisatie Blood & Honour. Deze code zou in zwang zijn geraakt nadat Blood & Honour september 2000 in Duitsland tot verboden organisatie werd verklaard.

Gebruik in Nederland

In kringen van extreemrechtse skinheads wordt deze code regelmatig gebruikt (ook als 828, “Hail Blood & Honour”). Buiten deze kring is het gebruik nihil en de betekenis onbekend.

777

Betekenis

De drie zevens zijn een typografische weergave van de drie haken van de Triskel, een populaire variant van het hakenkruis. Wanneer de drie zevens in een cirkel worden geschreven, met de poten aan elkaar geplakt, ontstaat de Triskel.

Gebruik in Nederland

777 is een vrij recent opgedoken cijfercode en is nog niet in brede kring bekend. Tot nu toe is de code alleen gezien bij aanhangers van de neonazistische organisatie Blood & Honour, die de Triskel in hun logo heeft. (zie illustratie boven)

88

Betekenis

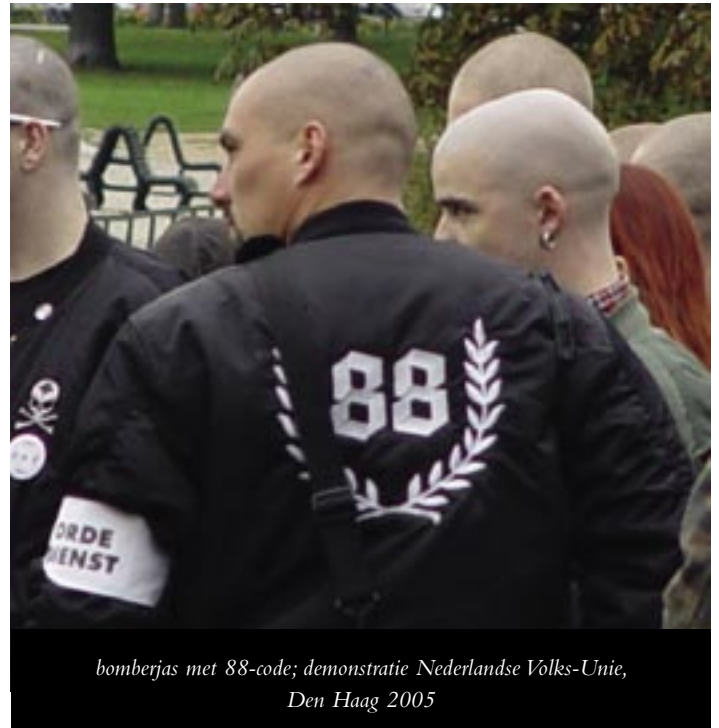
De dubbele acht verwijst naar tweemaal de achtste letter van het alfabet HH en staat voor Heil Hitler.

Gebruik in Nederland

Het cijfersymbool 88 is erg populair in Nederland. Het is te vinden in vele vormen: op internet, als groet in artikelen of berichten, opgedrukt en genaaid op kledingstukken, als graffiti, als tatoeage, maar ook in bandnamen. Op kleding wordt het vaak afgedrukt met een lauwerkrans er omheen. Het laat niets aan verbeelding over wat de drager daarmee bedoelt.

Gezien de grote populariteit (zowel in georganiseerde extreemrechtse kringen als bij gabbers en skinheads), leidt ook de betekenis van dit symbool echter aan inflatie. Op internet blijkt met enige regelmaat dat 88 gebruikt wordt als racistisch of xenofob symbool, zonder dat de impliciet nationaal-socialistische boodschap ondersteund wordt. Net als het symbool 14 wordt ook het

symbool 88 soms op zo'n manier gebruikt, dat de indruk ontstaat dat de gebruiker geen enkel idee heeft over de achtergrond en uitsluitend betrokkenheid bij de gabberscene wil uitdrukken.

bomberjas met 88-code; demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Den Haag 2005

Bijzonderheden

In Duitsland is het gebruik van cijfercodes zoals 88 niet verboden, behalve bij demonstraties. Tijdens demonstraties is het aan regionale overheden om te bepalen wat er wel en niet mag gedragen en geroepen mag worden. 88 is een van de symbolen, die bij elke extreemrechtse demonstratie verboden is.

LETTERCODES

EVE

Betekenis

EVE is de afkorting van de extreemrechtse leuze “Eigen Volk Eerst”.

Holland Hardcore, Rotterdam 2003

Gebruik in Nederland

EVE wordt in veel vormvarianten gezien: als leuze, internetpseudoniemen en -uitroepen, als graffiti. Een speciaal gebruik is het logo van het kledingmerk Alpha Industries (zie pagina 24).

Bijzonderheden

In een opmerkelijk en omstreden strafproces, dat volgde op een

extremrechtse demonstratie in februari 1996, werden drie prominente rechtsextremisten veroordeeld wegens uitspraken en leuzen die zij tijdens die demonstratie hadden gedaan. Deze veroordeling was mede gebaseerd op het roepen van "Eigen Volk Eerst". De rechters oordeelden dat deze leuze in combinatie met andere leuzen en in de context van deze demonstratie als discriminerend moest worden begrepen. Deze uitspraak werd in de jaren negentig al negatief ontvangen. We kunnen er vanuit gaan dat deze leuze in het huidige maatschappelijke klimaat niet meer als strafbaar zal worden gezien.

SS; Hammerskinbijeenkomst, Amstelveen 1996

SS

Betekenis

SS is een afkorting van de Schutz Staffel, een uiterst wrede en criminele paramilitaire organisatie binnen Hitlers NSDAP, die bij de Neurenbergprocessen tot verboden organisatie werd verklaard.

Gebruik in Nederland

Zowel de afkorting SS als het logo van de organisatie (twee bliksemschichten of te wel Sig-runes) worden gebruikt in Nederland. De twee bliksemschichten zijn zeldzaam in het gebruik. Dat ligt echter anders met de dubbele hoofdletter "SS". In de gabberscene ontstond enkele jaren geleden het

zognaamde Breezah-taaltje. Kort gezegd komt dat er op neer dat er fonetisch geschreven wordt en dat kleine letters en hoofdletters elkaar afwisselen.

Dat levert teksten op als: ZiT Op Un SpeCiaLuH VMBO n DoE EeN MoDe n VeRZoRGiNGsOpLeiDiNg, WiL GraaG SchOoNHaiDsSpeCiaLiStuH WoRDuH...

Extremrechtse gabbers voegden hier een extra element aan toe door elke S te vervangen door een dubbele SS: ey gooSSah.. jou SSitjuh mag er ook wezuh hoah :P:P ma SSpreek je wel weer op SSgol MaSSheilSS.

In de oorspronkelijke betekenis, refereerde het direct aan de SS en gaf de schrijver daarmee blijk van extremrechtse sympathieën. Inmiddels is ook de dubbele SS onderhevig aan flinke inflatie en wordt het te pas en te onpas gebruikt in het Breezah-taaltje.

Overigens lijkt het hele Breezah-taaltje aan zijn eigen succes ten onder te gaan. Gabbers gebruiken het steeds minder en door extremrechtse gabbers wordt er inmiddels op gehamerd dat het van weinig respect voor de Nederlandse taal getuigt om zo te schrijven.

Bijzonderheden

Een aparte variant van dit gebruik is het woord mazzel als afscheidsgroet. Dat wordt geschreven als maSSheilSS en is in die vorm een tijd erg populair geweest.

WP EN WPWW

Betekenis

WP staat voor White Power

WPWW staat voor White Pride World Wide White Power is oorspronkelijk ontstaan als extremrechtse reactie op de Black Power-beweging.

Gebruik in Nederland

WP en WPWW zijn beide populaire afkortingen op internet en ook als graffiti terug te vinden.

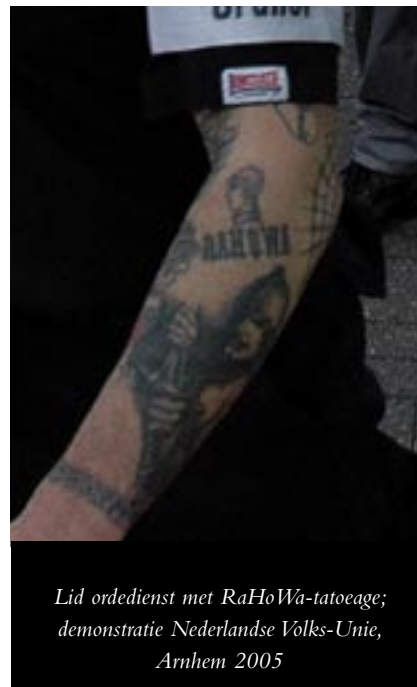
White Power als term is waarschijnlijk begin jaren tachtig in Nederland opgekomen via de skinheadscene. In 1982 werd een man veroordeeld voor het dragen van een t-shirt met hakenkruis en White Power.

Bijzonderheden

Eind 1993 was er een kleine hausse aan racistisch geweld in Nederland door verschillende groepjes jongeren in diverse regio's. Deze groepjes tooiden zich met de naam White Power: White Power Vlissingen, White Power Nederland Velsen, White Power Zandvoort en White Power Waalwijk. Door het gelijktijdig opdruiken van deze namen werd al snel verondersteld dat het hier om een landelijke White Power-organisatie ging. Na diverse arrestaties bleek dit niet het geval en bleek men de naam en actievormen van elkaar gekopieerd te hebben, zonder dat er onderling contact was.

Bloemendaal 2005

Lid ordedienst met RaHoWa-tatoeage; demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Arnhem 2005

RAHOWA

Betekenis

RaHoWa staat voor Racial Holy War. Deze term en afkorting werd bedacht door de Amerikaanse neonazi Ben Klassen. Klassen was de oprichter van de Church of the Creator, een gewelddadige nazistische organisatie, die zich voorbereidde op een burgeroorlog tussen blanken en niet-blanken (de Racial Holy War) en daar af en toe vast een voorschot op nam.

De organisatie is na de zelfmoord van Ben Klassen minder belang-

rijk geworden, maar bestaat nog steeds onder de naam Creativity Movement. Het begrip RaHoWa en de afkorting zijn echter nog steeds erg populair.

Gebruik in Nederland

RaHoWa is in Nederland een uit Amerika gekopieerde cultterm, die voornamelijk bekendheid geniet in nazistische en skinhead-circuits. Af en toe wordt het begrip ook in extremrechtse gabberkringen gezien.

ORION

Betekenis

ORION is een afkorting van Our Race Is Our Nation. De betekenis van dit begrip is tweeledig. Aan de ene kant stelt dit begrip dat het blanke ras van grotere betekenis is dan de natie waarin men woont. Daarmee wordt de staat en maatschappij ondergeschikt gemaakt aan het belang van de blanke inwoners van een land. Aan de andere kant drukt het begrip ook internationale blanke solidariteit uit.

Gebruik in Nederland

ORION is een uit Amerika gekopieerd begrip met een beperkte bekendheid. Zelfs binnen het extreemrechtse circuit is het geen algemeen gebruikt begrip.

ZOG-shirt; Duitsland 2005

ZOG

Betekenis

ZOG staat voor Zionist Occupied Government, Zionist Occupational Government of Zionist Occupation Government. De term is bedacht door Amerikaanse neonazi's om aan te geven dat hun regering in werke-

lijkheid een joodse bezettingsmacht is. Inmiddels wordt de term wereldwijd gebruikt door neonazi's om tegenstanders (overheid, politie, justitie, inlichtingendiensten, antidiscriminatie-instanties, antifascisten) mee aan te duiden.

Gebruik in Nederland

Ook in Nederland wordt de afkorting ZOG vooral gebruikt in neonazi-kringen.

KLEURCODES

Ook met kleuren kan uiting gegeven worden aan ideeën, identiteit of stijl. Voetbalstadions kunnen rood-wit of oranje zijn gekleurd,

Witte veters; demonstratie Nationale Alliantie, Rotterdam 2005

bij een Gothic-feest val je uit de toon zonder zwarte kleren en binnen de skinheadscene wordt waarde gehecht aan de kleur van je veters.

WIT

De kleur wit spreekt vanzelfsprekend tot de verbeelding bij jongeren die er blanke suprematie-ideeën op na houden. Binnen diverse jeugdculturen krijgt deze voorkeur vorm door het dragen van witte veters in zwarte legerkistjes of het dragen van witte bretels.

Bijzonderheden

Over gekleurde veters doen overigens veel wilde verhalen de ronde. Met witte veters zouden gabbers en skinheads aangeven er extreemrechtse ideeën op na te houden. Daarnaast zouden er ook rode veters gedragen worden wanneer men bloed aan de handen heeft, dat wil zeggen gevochten of gedood heeft. Anderen beweren echter dat rode veters juist blijk geven van een linkse of communistische overtuiging.

ROOD WIT BLAUW

In november 1995 ontstaan er op twee scholen in Den Haag vechtpartijen, waarbij onder andere groepen gabbers van buiten de school betrokken raken. De scholen nemen hierna maatregelen en verbieden het dragen van Nederlandse vlaggetjes op bomberjacks. Dit zogenaamde "vlaggetjesverbod" stuit veel gabbers tegen de borst, omdat dit aan het uiterlijk en dus aan de identiteit van gabbers raakt. Daarnaast wordt het thema handig uitgebuit door diverse extreemrechtse partijen. Zo wordt er in Rotterdam een demonstratie tegen dit vlaggetjesverbod georganiseerd. Deze demonstratie wordt - naast de organiserende rechtsextremisten - ook bezocht door tientallen gabbers.

Rood-wit-blauwe bretels; manifestatie Nationale Alliantie, Leeuwarden 2004

Dit vlaggetjesverbod gaat vervolgens een eigen leven leiden, waardoor veel gabbers het idee cultiveren dat er een algemeen verbod op het dragen van de Nederlandse vlag bestaat. Na het instellen van dit vlaggetjesverbod, gaan veel gabbers over tot het zoeken naar alternatieve manieren om zich met de Nederlandse vlag te tooien. Aanvankelijk was het dragen van drie ballpoints, in de kleuren rood, wit en blauw, in een zakje aan de mouw populair. Daarnaast deden ook rood-wit-blauwe haarelastiekjes hun intrede. Inmiddels is er op een gemiddeld gabberfeest een heel scala aan rood-wit-blauwe parafernalia te vinden: t-shirts, opnaaiers, tatoeaages, piercings, bretels, veters etcetera.

Een andere variant die na het vlaggetjesverbod opdook was het stadswapen. In plaats van de Nederlandse vlag werd een stadswapen. Op de jas genaaid.

Op de jas genaaid.

GEBAREN

HITLERGROET EN KÜHNENGROET

De Hitlergroet (of “Groot-Germaanse groet”, zoals hij in extreemrechtse circuits ook wel wordt genoemd) kent vanzelfsprekend een grote populariteit bij personen met een nationaal-socialistische overtuiging. Maar de provocerende en aanstootgevende werking zorgt ervoor dat het gebruik veel breder is dan alleen in de ideologisch zuivere betekenis. Jongeren geven door middel van de Hitlergroet aan er extreemrechtse ideeën op na te houden. Zo zijn er grote

Hitlergroet; Zoetermeer 2005

gaberfeesten geweest, waar extreemrechtse gabbers massaal de Hitlergroet brachten, onder het roepen van “Holland, Holland”. Maar ook het brengen van de Hitlergroet als zuivere provocatie is regelmatig aan de orde. Het lijkt erop dat de meeste personen die gearresteerd worden voor het brengen van de Hitlergroet dat deden tegen politieagenten.

Kühnengroet; demonstratie
Odal-Aktiekomitee, België 1997

Kühnen, bedacht daarom een variant waarbij de pink en ringvinger ingetrokken worden. Deze Kühnengroet is sindsdien in nazikringen een bekend gebaar.

Willem Hart

In Duitsland is het brengen van de Hitlergroet verboden. De voormalige nazi-leider, wijlen Michael

'HET LONSDALEVRAAGSTUK'

In Nederland is de naam 'Lonsdale' de afgelopen jaren uitgegroeid van kledingmerk tot levensstijl van rechtsextremistische jongeren. Lonsdale is daarmee schijnbaar een synoniem geworden voor racisme en geweld. Het cahier *Het Lonsdalevraagstuk*, een in december 2005 verschenen deelrapportage van de ‘Monitor racisme & extremisme’ van de AFS, laat echter zien dat dit een eenzijdig beeld is. Het Lonsdalevraagstuk is primair een probleem van spanningen tussen autochtone en allochtone jongeren, vooral op lokaal niveau.

In de rapportage *Het Lonsdalevraagstuk* - geschreven onder eindredactie van Jaap van Donselaar - wordt aandacht besteed aan telkens terugkerende vragen als, in hoeverre zijn Lonsdalejongeren racistisch of rechtsradicaal? Vormen extreemrechtse gabbers een jeugdcultuur of hebben we veeleer te maken met een vorm van jeugdcriminaliteit? Daarnaast wordt getracht getalsmatige inschattingen te maken van aantallen

extreemrechtse gabbergroepen en incidenten. Ook wordt gekeken naar hoe er van uiteenlopende zijden op het Lonsdalevraagstuk is gereageerd.

BESTELLEN

Een gedrukt exemplaar kan worden besteld bij de Anne Frank Stichting, afdeling Onderzoek & Documentatie, Postbus 730, 1000 AS Amsterdam, telefoon 020 – 5567100, fax 020 – 4272703.

Het Lonsdalevraagstuk / eindredactie Jaap van Donselaar. – Amsterdam: Anne Frank Stichting; Leiden: Universiteit Leiden, 2005. – 77 pagina's - (Monitor racisme & extremisme; cahier nummer 4). – ISBN: 9789086670000. Prijs: 13 euro.

DOWNLOADEN

Het cahier *Het Lonsdalevraagstuk* valt overigens integraal in te zien en te downloaden via de site van de AFS: www.annefrank.org/upload/downloads/lonsdale_webeditie.pdf.

SKINHEADS

Skinheads doen het in de publieke opinie niet goed. Veelal associeert men skinheads met geweld en vechtpartijen. Niet geheel ten onrechte, want skinheads waren in de jaren zeventig best bereid tot een knokpartij met rockers en hippies. Daarnaast verheerlijken Oi!-bands (skinheadmuziek) het gewelddadige imago met titels zoals 'Troublemaker Skinheads' en 'Blood in yer face'. Maar geweld is niet het enige waarmee skinheads worden geassocieerd, ook worden zij gezien als neonazi's en racisten. Een beeld waar het overgrote deel van de skinheads zich niet in kan vinden.

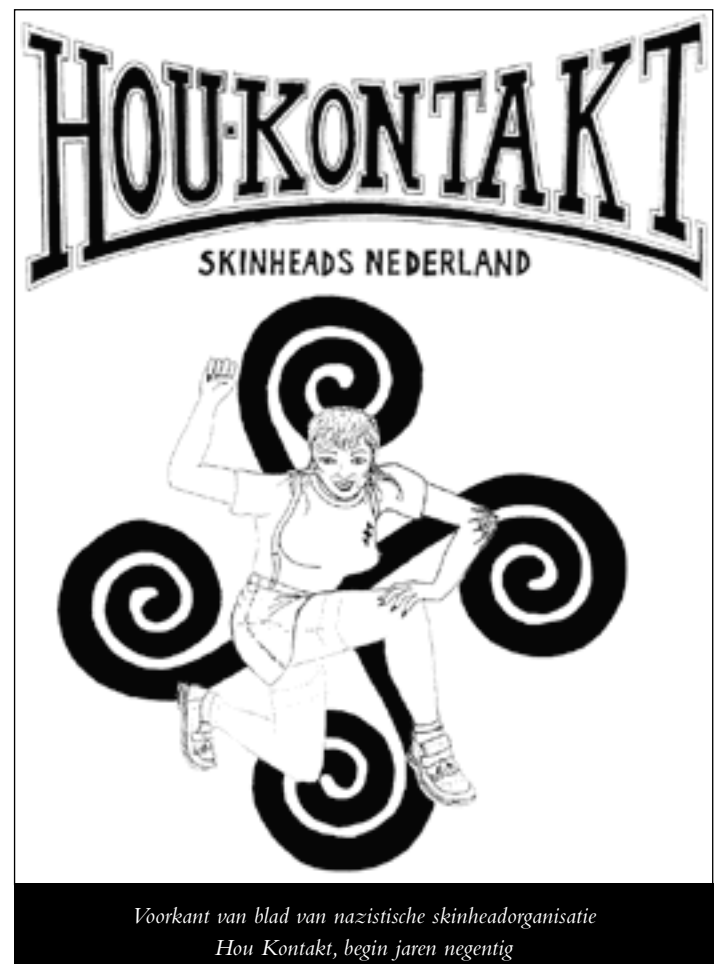
Het verschijnsel skinheads is afkomstig uit Engeland. Gekscherend zeggen Engelse skinheads wel eens dat de export van de skinscene de enige positieve export van Engeland is geweest. De eerste contouren van deze scene tekenen zich af in de jaren vijftig. Niet dat er toen al sprake was van een skinheadbeweging, maar deze begintijd heeft de basis gelegd voor wat tegenwoordig als skinscene wordt aangeduid. Het Europa van de jaren vijftig stond vooral in het teken van de rock 'n' roll. Veel jongeren identificeerden zich met deze muziekstroming, doordat de rock 'n' roll een heftige reactie was op de gevestigde orde. Brommers, vetkuiven en harde muziek moesten de bevolking choqueren. Het lukte aardig. Maar zoals het verleden al vaker heeft aangetoond ontstaat er als reactie op de dominante subcultuur een tegenbeweging. Onder de naam 'The Modernist' (Mods) staat een nieuwe generatie jongeren op, die, in tegenstelling tot de ruige kleding en de vetkuiven, zich netjes en hip gaan kleden. Rock 'n' Roll wordt langzaam overboord gezet en maakt plaats voor andere muziek: jazz. Vanaf het begin van deze tegenbeweging boterde het niet tussen de overgebleven rockers en de Mods. Regelmatig komt het tot vechtpartijen. Maar de aanhoudende kloppartijen leiden begin jaren zestig ook binnen de Mods tot een richtingstrijd. In het ene kamp zitten de trendies, die werden zo genoemd omdat ze meer aandacht schonken aan hun uiterlijk dan aan de beleving van hun cultuur. Aan de andere kant ontstaan de 'gang mods'. Deze laatste groep is het beu om in dure, hippe en excentrieke kleding rond te lopen. Het straatleven en de gevechten met rockers eisten andere kleding. Dure tenues worden omgeruild voor simpele en goedkope arbeiderskleding. Legerjassen, jeans, bretels en legerschoenen vormen het nieuwe modebeeld van deze gang-mods. Daarnaast ondergaat het kapsel ook een drastische verandering. Onder invloed van de West-Indische immigranten wordt het kapsel korter en korter. Niet alleen het uiterlijk is aan verandering onderhevig, ook de muziek ondergaat een verandering. Uit een mix van oude muziek, zoals jazz, gospel, rhythm & blues met een afro-Caraïbische sound ontstaat een nieuw geluid: ska. Mainstream media spreken in jaren zeventig niet bepaald positief over deze nieuwe muziek. Deskundigen noemen het zelfs onprofessioneel en primitief. Het zijn vooral migranten en werkloze jongeren die zich identificeren met deze muziek en het duurt dan ook niet lang voordat ska de muziek werd van deze underdogs. Ondanks de toegenomen sociale en economische spanningen in de jaren zestig en zeventig, spelen bijvoorbeeld vermeende raciale verschillen binnen de ska

geen enkele rol. Beide groepen delen de gezamenlijke liefde voor het dansen op en het luisteren naar de 'underdog'-muziek.

ZESTIGER JAREN

Vanaf het begin heeft ska een directe associatie gehad met de arbeidersklasse. Tastbare symbolen van de skinheadcultuur zijn in deze periode ontstaan. Ook het woord skinhead stamt uit deze periode en duikt op in een songtekst van de Engelse ska-band 'Symarip'. Voor verdere verspreiding van de skinheadcult zorgde de Cubaanse muzikant Laurel Aitken. Hij zingt onder andere: "Mijn zus zegt, ze wil geen man, ze wil geen man, als hij geen skin is." Uit deze ska-scene ontstaat langzaam de skinheadcultuur; donkergetinte Engelse jongeren met Jamaicaanse ouders, de zogenaamde 'Rude Boys'. Deze skinheads waren vooral links georiënteerd en betrokken bij anti-racismecampagnes en acties. Anti-racismecampagnes waren nodig omdat het racisme in Engeland steeds grotere vormen aan nam. De campagnes zorgden voor eenheid tegen racisme.

Migranten en blanke jongeren hebben het lang goed met elkaar kunnen vinden, totdat reggae een grotere rol in ska is gaan spelen. Reggae is vooral politiek getinte muziek waarvan de beoefenaars

in de teksten opkwamen voor de rechten van migranten. Ook de introductie van 'Jah' (een geloof met veel aanhang in Jamaica) is een oorzaak geweest van een scheuring in de ska-scene. Engelse arbeidersjeugd kon zich niet meer herkennen in de muziek en langzaam ontstaat er een eigen beweging, waarvan de kale kop, ska-muziek en arbeiderskleding het centrale handelsmerk blijft. Vanwege de slechte economische, politieke en maatschappelijke omstandigheden ontstaan er wrijvingen binnen de Engelse gemeenschap. Het fascistische National Front wordt steeds actiever en agressiever en zij wijst de migranten aan als zondebok voor de malaise. Ook de politiek speelt hier op in. Enoch Powell, een politicus van de Conservative Party, voorspelde in zijn beruchte 'Rivers of Blood'-toespraak van 20 april 1968, dat Engeland het decor zou worden van rassenrellen. De rellen zullen eindigen in een rivier van bloed, concludeerde hij. In conservatieve kringen valt de toespraak niet in goede aarde en zij besluiten om Powell uit de partij te gooien. De Conservatives hadden echter geen rekening gehouden met de populariteit van Powell. Na zijn ontslag krijgt de hij veel steun uit het arbeidersmilieu waaronder ook de werkloze skinheadjeugd. De toespraak was voor veel skinheads het startsein om gevechten uit te lokken met immigranten. Vanaf het begin zitten de media er bovenop en al snel krijgen de skinheads veel negatieve publiciteit over zich heen. Een groot deel van de skinheads bezwijkt onder de sociale druk en hangt het 'uniform' aan de wilgen.

Blood & Honour-t-shirt; manifestatie Nationale Alliantie, Leeuwarden 2004

TWEDE GOLF SKINHEADS

Halverwege de jaren zeventig komt er onder invloed van de punk nieuw leven in de skinheadcultuur. Skinheads vinden in de punkscene vooral aantrekkingskracht vanwege het provocatieve karakter van de punkers, die heilige huisjes omver trappen. Tot halverwege de jaren tachtig trekken punkers en skinheads met elkaar

op, echter de relatie veranderde toen extreemrechtse partijen, als de British Movement, British National Party en het National Front, steeds meer jonge skinheads mobiliseerden. Muziek blijkt een goed bindmiddel te zijn. Skrewdriver, de band die tegenwoordig binnen het extreemrechtse milieu een cultstatus heeft, breekt als eerste met de linkse punkmentaliteit. Ook de bovengenoemde partijen spelen hierop in door extreemrechtse skinheads extra ruimte te geven in de partijbladen. Lang heeft deze flirt met partijpolitiek niet geduurd. Beu van de vele onderlinge intriges, zoals verduistering van geld, en de diversiteit aan politieke opvattingen blijven veel naziskinheads gedesillusioneerd achter. In 1987 breken een aantal nazistische bands met de partijpolitiek en richten een eigen beweging op. Het fenomeen Blood & Honour (B&H) is geboren en onder de vlag van Rock Against Communism (RAC) komen vele extreemrechtse, nationalistische en neonazistische muzikanten bij elkaar. Rock Against Communism is begin jaren tachtig ontstaan als reactie op de Rock Against Racism-festivals die volgens de extreemrechtse muzikanten werd gedomineerd door communisten en socialisten. Muziek is de bindende component tussen de verschillende ideologieën en in een korte tijd lukt het de organisatie om grote delen van de skinheadscene te mobiliseren. Overal in Europa ontstaan B & H-afdelingen, ook in Nederland. Als Donaldson in september 1993 om het leven komt bij een auto-ongeluk, lijkt de beweging een langzame dood te sterven. De achterblijvers ruziën onderling over de ware politieke erfenis van Donaldson. Daarnaast komt de skinscene wederom in een negatief daglicht te staan vanwege het raciale geweld onder andere in Engeland en Duitsland. Een groot deel van de nieuwe generatie skinheads stapt opnieuw uit de skinheadbeweging.

SKINHEAD REVIVAL

Jarenlang is de skinscene gepolitiseerd door extreemrechts, ondanks vele initiatieven door skinheads zelf, zoals de organisatie SkinHeads Against Racial Prejudice (SHARP), om de beweging te depolitiseren. Het bleek niet succesvol te zijn. Sterker nog, de organisatie SHARP in Nederland moest kort na haar oprichting alweer stoppen vanwege bedreigingen en geweld uit extreemrechtse hoek. In de jaren negentig komt de depolitisering pas echt op gang. Steeds meer punkbands grijpen terug op de oude punk- en skinheadwortels. De muziekstijl Oi! en Punk wordt in een nieuw jasje gestoken en voorzien van het etiket 'Streetpunk'. Ook de oude thema's zoals voetbal, geweld en arbeiderstrots keren weer terug. Over het algemeen kan gesteld worden dat plezier maken het belangrijkste ingrediënt is. Naast de Streetpunk bestaat ook nog steeds de traditionele Oi!. Het zijn de bands die voor 100 procent uit skinheads bestaan en die een broertje dood hebben aan politiek. Deze bands maken geen onderscheid tussen een links publiek, of een extreemrechts publiek. Spelen en het beleven van de skinheadcultuur is de voornaamste drijfveer. Ondanks dat Oi!-skins in de meerderheid zijn, ondervindt deze groep wel de gevolgen van een dominante extreemrechtse minderheid. Zo zijn er in het verleden diverse Oi!-concerten verstoord door een handjevol naziskinheads. Naziskinheads, of boneheads, behoren tot de rechtervleugel van de skinheadscene, die wel aan extreemrechtse en neonazistische politiek doen. Een deel van deze skinheads is uiterst gewelddadig. In Engeland leidde dit tot terroristische cellen, zoals Combat 18, die extreemrechtse bijeenkomsten moesten beschermen tegen linkse demonstranten. Niet alleen skinheads namen deel aan deze knokploegen, vaak zocht men ook naar bondgenoten in kringen van voetbalhooligans en motorbendes zoals de Hell's Angels. Het zijn vooral deze naziskins die het negatieve beeld over skinheads bepalen.

NEDERLAND

In Nederland zijn de eerste verschijnselen van de skinheadscene terug te vinden eind jaren zeventig, begin jaren tachtig. Met de opleving van de punkbeweging in Engeland, leefde ook de skin-cultuur in Nederland op. Niet geheel onverwacht, want tussen beide subculturen is een sterke overeenkomst. Beide subculturen zien zichzelf als 'anti-social', hetgeen gezien kan worden als rebellie tegen de dominante heersende normen en waarden. In de beginjaren lijken beide partijen elkaar te respecteren, maar de negatieve berichtgeving uit de Engelse pers over nazistische skinheads had ook zijn weerslag op de, overwegend linkse, Nederlandse punkscene. De eerste Nederlandse Oi!-bandjes waren over het algemeen niet politiek, maar door hun associatie met skinheads kregen ze al snel het etiket 'fascistisch' opgedrukt. Diverse Oi!-bands moesten op allerlei manieren aantonen dat ze niets met extreemrechts te maken hadden. Het overkwam bijvoorbeeld de Nederlandse Oi!-band N.V. Le Anderen die naar aanleiding van de ophef speciaal een nummer heeft uitgebracht tegen fascisme.

Naast de overlap met de punkscene ontwikkelde zich ook een zelfstandige gesloten skinscene. Uit deze scene ontstonden met name extreemrechtse en neonazistische skinheads, die eigen mailorders, bladen en bandjes begonnen. De scheuring met de punkscene werd steeds definitiever, hetgeen zich uitte in vechtpartijen tijdens punkconcerten. Naast deze knokpartijen vallen ook de eerste doden. In 1983 vindt een raciale moord op een Antilliaanse jongen plaats. De dader is een nazistische skinhead. Enkele jaren later valt een tweede dodelijk slachtoffer, een punker, en deze moord is wederom gepleegd door een nazistische skinhead. Begin jaren negentig vinden de eerste neonazistische concerten van Engelse bands op Nederlandse bodem plaats. Met gebruikmaking van het informele netwerk organiseerde het nazistische skinheadblad Hou Kontakt twee concerten. Angstvallig worden beide lokaties geheim gehouden, uit vrees voor verstoring door antifascisten. Halverwege de jaren negentig stort de vriendengroep in elkaar. Muzieklabels en mailorders verdwijnen en hier en daar wordt nog gepoogd om een nieuwe informele structuur op te bouwen met als voorbeeld de vriendenkring rondom Hou Kontakt, maar dit leidde tot niets.

Bij de heropleving van de skinheadscene in Nederland eind jaren negentig ontstaan er nieuwe initiatieven, ook op het extreemrechtse vlak. Enkele nieuwe mailorders en labels zien het licht. Ook wordt er binnen deze heropleving gewerkt aan nieuwe informele netwerken. Het meest succesvolle initiatief was de voormalige, door extreemrechts, gekraakte militaire terrein in Eindhoven. Op dit terrein zijn diverse activiteiten ontwikkeld die de onderlinge samenhang op de rechterflank van de skinheadscene moesten verstevigen. De groep rondom het gekraakte terrein was er overigens niet op uit om een verbreding binnen de skinscene te bewerkstelligen. Voor concertbezoeken was het nodig dat je een insider kende, deze insider moest jou ook persoonlijk kennen. De voormalige gekraakte kazerne is legendarisch geworden doordat zij als eerste in Nederland weer extreemrechtse bands heeft op laten treden zonder interventie van de overheid en antifascisten. Ongestoord konden de Nederlandse extreemrechtse bands Standrecht en Brigade M daar hun racistische en xenofobe teksten verspreiden. Eind 2003 werd deze vrijplaats ontruimd en door de autoriteiten gesloopt.

Extreemrechtse en openlijk neonazistische skinheadbands zijn in Nederland op een hand te tellen. Naast de al eerder genoemde bands Brigade M en Standrecht, is ook de band Landstorm actief.

Deelnemer aan een borrel van Stormfront met T-shirt van de band Skrewdriver, Utrecht 2006

Het overgrote deel van de Nederlandse skinheads begeeft zich in het veld van de Oi!-skins, die politiek buiten de scene-deur willen houden. Men spreekt zich bijvoorbeeld niet openlijk uit tegen fascisme en neonazistische invloeden. Een veel gehoorde kreet is dan ook dat 'politiek de skinheadbeweging kapot maakt'. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Nederland rijk is aan a-politieke Streetpunk-en Oi!-bands.

ZWARTE WORTELS

Geconcludeerd kan worden dat de skinheadscene haar roots heeft in de immigrantenbeweging. Het is om deze reden vreemd te noemen dat extreemrechtse skinheads pronken met hun 'blanke wortels' terwijl hun eigen beweging is voortgekomen uit de aanwezigheid van immigranten. Zo blank zijn deze wortels blijkbaar niet. Daarnaast toont de geschiedenis aan dat het politiseren van een subcultuur averechts werkt. Sinds de intrede van politiek in de skinheadbeweging valt de scene uiteen in vele verschillende groepen. Inmiddels is ook duidelijk geworden dat een groot deel van de skinheads niets willen weten van partijpolitiek. Momenteel vindt er in Nederland een opleving plaats van het verschijnsel skinhead. Veel jongeren kopiëren het uiterlijk van de skinheads, met name in de gabber (hardcore-gabber)-scene. Ook binnen de punk/hardcore-muziek ontstaan steeds meer bands die de draad van de jaren zeventig weer oppakken. Het is een positieve ontwikkeling dat veel bands terug gaan naar de roots, de roots zoals die eind jaren zestig zijn ontstaan. Het was de tijd dat blank en zwart, onder het motto "If the kids are united", gezamenlijk hun cultuur konden beleven.

John Postma

BEGRIPPENLIJST MUZIEK

Blood & Honour

Blood & Honour is een Engelse beweging die in 1987 is opgericht door Ian Stuart Donaldson, de beruchte (inmiddels overleden) zanger van Skrewdriver. Skrewdriver kan gezien worden als meer dan een band: het was een organisatie waarin verschillende nationalistische, neonazistische en extreemrechtse ideeën vertegenwoordigd zijn. Muziek is het bindmiddel dat dit palet aan opvattingen bij elkaar houdt. Blood & Honour bestaat vooral uit extreemrechtse en nazistische skinheads. Inmiddels is de beweging uitgegroeid tot een wereldwijde organisatie met afdelingen in diverse landen waar onder Nederland.

Boneheads

Boneheads is een scheldwoord voor skinheads die actief zijn in het extreemrechtse politieke veld. Volgens traditionele skinheads behoren rechtsradicale ideeën niet tot het domein van de skinheadscene.

Combat 18

Combat 18 is van oorsprong een groep Engelse neonazi's die bijeenkomsten van met name de British National Party beveiligde tegen antifascisten. De groep ontwikkelde zich in de jaren negentig tot een terroristische organisatie. Vanaf 1993 tot circa 1995 heeft Combat 18 de touwtjes in handen gehad van Blood & Honour, maar het muzikale avontuur eindigde doordat diverse leiders van Combat 18 werden opgepakt voor moord en poging tot bomaanslagen. Het boterde al langer niet tussen de aanhangers van Blood & Honour en Combat 18. Redenen voor het conflict zijn onder andere de verschillen in cultuurbeleving. In tegenstelling tot de doelgroep van Blood & Honour bestaat Combat 18 uit nazistische voetbalhooligans, bikers (motorrijders) en nazistische skinheads. Een tweede reden is het verschil in opvattingen. Bij Blood & Honour speelt muziek een cruciale rol, terwijl Combat 18 zich meer richt op terroristische politieke actie. Het leidde halverwege de jaren negentig tot een afsplitsing van de Blood & Honour-aanhangers, die verder gaan onder de vlag 'traditional Blood & Honour'. Ook binnen Combat 18 rommelt het, hetgeen uiteindelijk leidt tot een nieuwe splitsing. De politieke groep die zich van Combat 18 afscheidt gaat verder onder de naam Racial Volunteer Force, waarvan ook een afdeling in Nederland actief is.

Gabber

Gabber is de benaming voor muziekliefhebbers van de hardere house-variant. De muziek kenmerkt zich door snelle beats. Van oorsprong is gabber ontstaan in de underground van Rotterdam, dit als reactie op de elitaire house-cultuur in Amsterdam eind jaren tachtig.

Hammerskin

Een fascistische skinheadorganisatie die in de jaren negentig in de Verenigde Staten is opgericht. Hammerskins zien zichzelf als een elitaire beweging binnen de skinheadscene. Hun doel is om een wereldwijde skinheadnatie op te zetten, waarbij de politieke scholing van de skinheads voorop staat. In kringen van extreemrechtse skinheads wordt deze organisatie met argusogen bekeken en velen doen de beweging af als een 'Amerikaans verschijnsel'. Hammerskins organiseren zich volgens het principe van 'leaderless resistance' (kleine cellen die aanslagen uitvoeren, zonder centrale sturing). Om Hammerskin te worden moet je een proefperiode doorstaan. In deze periode wordt er gekeken of je Hammerskin

'waardig' bent. Kenmerk van de beweging is 'kwaliteit boven kwantiteit'. Ook Nederland heeft een Hammerskin-chapter gehad. Het logo van de Hammerskin-beweging bestaat uit twee gekruiste hamers.

Hardcore (punk)

Hardcore is de Amerikaanse variant op de Engelse punkbeweging. De muziekstijl wordt in een sneller tempo gespeeld en de nummers zijn beduidend korter.

Hatecore

Hatecore is een variant op de Hardcore (Punk) en is in de jaren tachtig in de Verenigde Staten ontstaan. De Amerikaanse Hardcore (Punk) band SFA introduceerde de term als eerste, in reactie op de positieve gedachte van de Straight Edge-Hardcore. Binnen de Straight Edge is het gebruik van drugs en alcohol taboe, daarnaast zingen de

bands over liefde en eenheid met een positieve boodschap. Volgens SFA dient Punk en Hardcore een protest te zijn. "Hardcore/Punk is bedoeld als boze reactie op de narigheid in de samenleving en is zeker niet bedoeld om positieve boodschappen over te brengen", aldus de band. Overigens heeft de oorsprong van Hatecore niets te maken met nazistische skinheadbands die deze term sinds de jaren negentig veelvuldig gebruiken. De term 'Hatecore' binnen de nazistische stroming is vooral een verwijzing naar het muzikale genre, namelijk Hardcore. Het onderscheid tussen de Punk-Hatecore en de nazistische Hatecore is vooral op tekstueel gebied terug te vinden. Teksten van nazistische Hatecore-bands gaan over het uitmoorden van joden, het doodschieten van mensen met andere huidskleur en de verheerlijking van de daden van het nazisme. Belangrijkste vertegenwoordiger van deze nazistische Hatecore is de voormalige band Blue Eyed Devils.

NS-Skins

NS-Skins is een afkorting voor Nationaal-Socialistische skinheads. Het zijn skins die zich openlijk met het nazisme uit het Derde Rijk vereenzelvigen. Een Nederlandse vertegenwoordiger van deze stroming is de band Landstorm.

Oi!

In skinheadkringen maakt men gebruik van het woord 'Oi!'. De Engelse Oi!-band Cockney Rejects heeft de term als eerste geïntroduceerd. Oi! is straattaal om iemand 'hallo' te zeggen. Verder wordt de term gebruikt om skinheadmuziek aan te duiden. Een Nederlandse vertegenwoordiger van Oi! is Get Out!

Oi!-skins

Met de term Oi!-skins worden niet-politieke skinheads aangeduid, die naar Oi!-muziek luisteren. Bij hen gaat het vooral om plezier, vriendschap en muziek. Politiek speelt bij deze mensen geen zichtbare rol.

Pagan Skins

Skinheads die een voorchristelijke natuurreligie aanhangen, zoals het odinisme, heten Pagan Skins. Het woord pagan is afkomstig uit het Engels en het betekent heiden. Er is weinig bekend over deze

voorchristelijke periode en de meeste heidense religies die tegenwoordig worden aangehangen zijn een gereconstrueerde religie uit de 19e eeuw. Pagan Skins beroepen zich op hun grondgebied waar geen vreemde overheersers aanwezig mogen zijn. Het jodendom, inclusief het christendom en de islam, wordt gezien als het grote kwaad dat alle natuurreligies kapot heeft gemaakt. Voorouders uit die voorchristelijke tijd worden beschouwd als helden, die zich verzet hebben tegen de overheersers. Sommige Pagan Skins zien zelfs een parallel tussen vikingen, SS-soldaten en de huidige nazistische skinheads.

Patriottisme

Houden van het vaderland. Een groot deel van de Oi!- en Streetpunkbands vertalen hun arbeiderstrots naar het houden van hun vaderland.

Punk

Een muziekstroming die eind jaren zeventig is ontstaan in Engeland. Mede onder invloed van de economische crisis die de maatschappelijk toch al gedesillusioneerde jeugd treft, ontstaat een beweging, die niets moest hebben van de moderne klanken van de 'seventies' muziek. Onder het motto 'do it yourself' propageerde de punkbeweging dat iedereen muziek kon maken. Nadat de bekendste Engelse punkband The Sex Pistols doorbrak in de muziekindustrie splitst de beweging, namelijk in een (linkse) politiek geïntendeerde en een niet-politieke richting. De laatste groep zingt over het straatleven, de arbeidersjeugd, voetbal en werkloosheid. In de teksten zijn sporen terug te vinden van patriottisme. Het is deze muzikale richting die eind jaren zeventig zorgt voor een tweede skinheadrevival. Bands die tot de niet-politieke punkstijl behoren zijn onder andere Sham 69, Cockney Rejects en Angelic Upstarts.

R.A.C.

R.A.C. is de afkorting voor Rock Against Communism. De term is halverwege de jaren tachtig geïntroduceerd door de Engelse neonazistische band Skrewdriver, als reactie op de vele anti-racisme festivals (Rock Against Racism) in Engeland. Tegenwoordig wordt de omschrijving gebruikt om bands uit het extreemrechtse en neonazistische milieu aan te duiden. R.A.C. is de muziekstroming die vooral wordt beïnvloed door metal en hardcore.

RASH

In de Verenigde Staten is in de jaren negentig getracht om een linkse en anarchistische skinheadgroep op te zetten. Tot op heden is dat één van de meest succesvolle antiracistische bewegingen in de skinheadscene. RASH is een afkorting die staat voor Red Anarchist SkinHeads.

Red Skins

Linkse, vaak socialistische, skinheads noemen zichzelf Red Skins. Binnen de skinheadcultuur is dit een marginale groep die zich nauwelijks tot niet profileert.

Renee

Vrouwen die tot de skinheadscene behoren worden Renees genoemd. Een andere benaming voor deze vrouwen is ook wel Skingirl.

Nederlandse skingirl op extreemrechtse demonstratie, Duitsland 2000

Rock Identitaire

Identiteitsrock is een muziekstroming die afkomstig is uit de nazistische skinheadscene. De eerste tekenen van deze scene dateren uit de jaren negentig. Vooral Frankrijk, de bakermat van deze muziekstroming, en Italië kennen een redelijke scene. Aanhangers en beoefenaars van identiteitsrock willen zich van de nazistische muziekstroming onderscheiden door zich niet meer als nazistische skinhead te presenteren maar als gewone man of vrouw. Ook de muziekstijl heeft de nodige aanpassing ondergaan. Voor het bereiken van een breed publiek zijn diverse muziekstijlen geadopteerd, zoals hip-hop, ska, rock of metal. Tekstueel gezien bekritiseert men het communisme en het kapitalisme. Het kapitaal wordt door hen verantwoordelijk gehouden voor de massale toestroom van immigranten die als goedkope arbeiderskrachten de werkplekken van de eigen bevolking vervangen. Een Nederlandse vertegenwoordiger van deze stroming is Standrecht.

SHARP

Het woord SHARP is een afkorting die staat voor SkinHeads Against Racial Prejudice. Het is een groep traditionele skinheads die zich beroept op de zwarte wortels van de skinheadscene. SHARP-skins bestrijden vooroordelen over skinheads. Ook strijdt deze groep tegen extreemrechtse en nazistische skins, die in hun ogen de skinheadscene kapot maken. Nazistische skinheads keren op hun beurt zich tegen SHARP en dit gaat regelmatig gepaard met geweld en bedreigingen. De Nederlandse afdeling heeft dit halverwege de jaren negentig gemerkt toen ze bedreigd werd. Dit resulteerde in het opheffen van de organisatie.

Streetpunk

Streetpunk is de muziekstijl, die ontstaan is uit de niet-politieke punkbeweging eind jaren zeventig. Streetpunk gaat over het straatleven, de arbeidersjeugd, werkloosheid en voetbal. Het is de stijl die tegenwoordig veel terug te vinden is bij de Hardcore-Punk bands. Een bekende vertegenwoordiger in Nederland is de Brabantse band Discipline.

Working Class

Het is een Engelse term waarmee de arbeidersklasse wordt aangeduid. In de teksten van diverse Oi!- en Streetpunkbands zingt men over de trots om arbeider te zijn. Deze trots wordt soms vertaald naar een vorm van patriottisme.

KLEDINGSTIJLEN

Jeugdstijlen zijn, sinds het ontstaan van dit verschijnsel een halve eeuw geleden, onlosmakelijk verbonden met de eigen kledingstijlen. Wat zou een rocker zijn zonder leren jack, een punk zonder veiligheidsspeld of een skinhead met haar? De kleding is een van de basis-codes waarmee jongeren zichzelf herkenbaar maken als aanhanger van een jeugdstijl.

Naast de jeugdstijl kan door middel van kleding ook worden aangegeven wat andere voorkeuren zijn, waaronder politieke. Dat geldt zeker voor extreemrechtse jongeren. In dit hoofdstuk zullen verschillende soorten kleding en kledingmerken aan de orde komen die (terecht of onterecht) worden geassocieerd met rechts-extremistisch gedachtegoed.

Deze kleding is in te delen in drie categorieën:

- Kleding die is bedoeld voor een jeugdstijl en geassocieerd wordt met rechtsextremisme
- Kleding die is “geroofd” door een extreemrechtse jeugdstijl
- Kleding die is bedoeld voor een extreemrechtse jeugdstijl

ASSOCIATIEKLEDING EN GEROOFDE KLEDING

Omdat “geroofde” kleding en geassocieerde kleding erg dicht bij elkaar liggen, worden deze twee soorten in een paragraaf behandeld. Met geassocieerde kleding bedoelen we kleding die zich richt op een bepaalde doelgroep. Omdat deze doelgroep (bijvoorbeeld gabbers of skinheads) geassocieerd wordt met rechts-extremisme, doet het publiek dat ook met het merk. Merken als Hooligan en Pit Bull zijn hier voorbeelden van. Met geroofde kleding bedoelen we kleding, waarbij extreemrechtse jongeren zélf de extreemrechtse associatie hebben gelegd door bijvoorbeeld de naam of het kleding-logo een extreemrechtse uitleg te geven. Een merk als Alpha Industries is hier het slachtoffer van. Er bestaan ook mengvormen van deze twee, zoals Lonsdale. Lonsdale is enerzijds geassocieerd met skinheads en gabbers (die dat merk vaak dragen, en dus met het veronderstelde extremistische gedachtegoed in verband worden gebracht). Anderzijds worden aan de naam Lonsdale door rechtsextremisten ook allerlei politieke betekenissen gegeven. In die zin is het dus een geroofd merk.

Het “uniform” van gabbers is door de jaren heen flink veranderd. Aanvankelijk kleedden gabbers zich in dure trainingspakken en trokken sportschoenen aan, vooral van de merken Australian en Nike. Het kaalgeschoren hoofd bestond al vanaf het begin van de opkomst van de gabbercultuur. In het nieuwe Millennium veranderde deze stijl aanzienlijk en begon meer en meer op de skinheadstijl te lijken: kale koppen, pilotenjassen, strakke opgerolde spijkerbroeken en zwarte legerkistjes. Bij deze uitdossing hoorde ook de door skinheads gebruikte kledingmerken. Voor een deel betroffen dit merken die in de markt zijn gezet voor deze jeugdstijl (Hooligan, Pit Bull, Troublemaker) en daarnaast merken die door de jeugdstijl “geroofd” zijn (Lonsdale, Fred Perry, Ben Sherman, Alpha Industries, Dr. Martens).

Lonsdale

Het meest in het oog springt het merk Lonsdale. Lonsdale was oorspronkelijk een boksmark, opgericht in 1960 door ex-bokser Bernard Hart. In de jaren tachtig werd het merk populair bij skinheads, nadat het eerst in de Punk-scene was opgedoken. De groeiende populariteit van het merk onder (extreemrechtse) skinheads zorgde er aanvankelijk niet voor dat het merk zelf werd geassocieerd met rechtsextremisme. Mogelijk kwam dat door de geringe omvang van de skinheadscene in Nederland.

Toen gabbers vanaf 2001–2002 ook Lonsdale begonnen te dragen, gaven ze daar een eigen accent aan. Bij skinheads was de Lonsdale-kleding wel populair, maar betekende dat niet dat het Lonsdale-logo overal zichtbaar hoefde te zijn. Bij gabbers lag dat anders: alle Lonsdale-kleren moesten zichtbaar een – liefst zo groot mogelijk – Lonsdale-logo hebben. Door deze zichtbaarheid en de enorme omvang van de gabberscene in Nederland, werden deze jongeren na verloop van tijd “Lonsdalejongeren” genoemd.

Vervolgens raakte het merk in enkele landen zoals België, Nederland en Duitsland steeds meer geassocieerd met extreemrechtse ideeën. Lonsdalejongeren deden daar zelf lustig aan mee, door allerhande mythes te bedenken of in stand te houden. “Lonsdale” zou een afkorting zijn van “Laat Ons Nederlanders Samen De Allochtonen Elimineren/Executereren”, “Lonsdale” zou onder een jas gedragen de letters NSDA laten zien en zo geassocieerd worden met Hitlers NSDAP, “Lonsdale” zou oorspronkelijk een Britse kostschool zijn geweest waar alleen blanken werden toegelaten, etcetera.

Demonstratie Nationale Alliantie, Rotterdam 2005

Deze associatie met extreemrechts plaatste het kledingmerk in een sterk negatief daglicht. Dit tot grote onvrede van het merk zelf. Toen deze Lonsdalejongeren na de moord op Theo van Gogh mediabreed werden aangewezen als brandstichtende rechts-extremisten, daalde de omzet in Nederland met vijftig procent.

Initiatieven van de importeurs om het imago op te krikken lijken tot op heden weinig succes te hebben.

Pit Bull-shirt; demonstratie Nationale Alliantie, Utrecht 2004

Pit Bull

Het kledingmerk Pit Bull is afkomstig uit Duitsland en probeert zich te profileren door kleding met een “heftige” uitstraling (Gotische letters, Pitbulls) en wordt daardoor veel verkocht in de wereldjes van motorclubs, hooligans en rechtsextremisten. Bij rechtsextremisten is het merk niet alleen populair vanwege de uitstraling, maar ook vanwege het vermelden van het land: “Pit Bull Germany” of “Pit Bull Holland”.

Hooligan-trui; demonstratie Nieuw Rechts, Amsterdam 2004

Hooligan

Hooligan Streetwear werd begin jaren negentig door voetbalsupporters opgericht in Duitsland en is sinds enige tijd in Nederlandse handen. Rond 2000 kwam het merk voor het eerst op de Nederlandse markt en werd onder andere populair bij gabbers. Dat had te maken met de naam, de heftige uitstraling, het gebruik van Gotische letters en een op het IJzeren kruis gelijkend logo. Ook hier wordt in het algemeen gekozen voor kleren waar de merknaam vanaf spat.

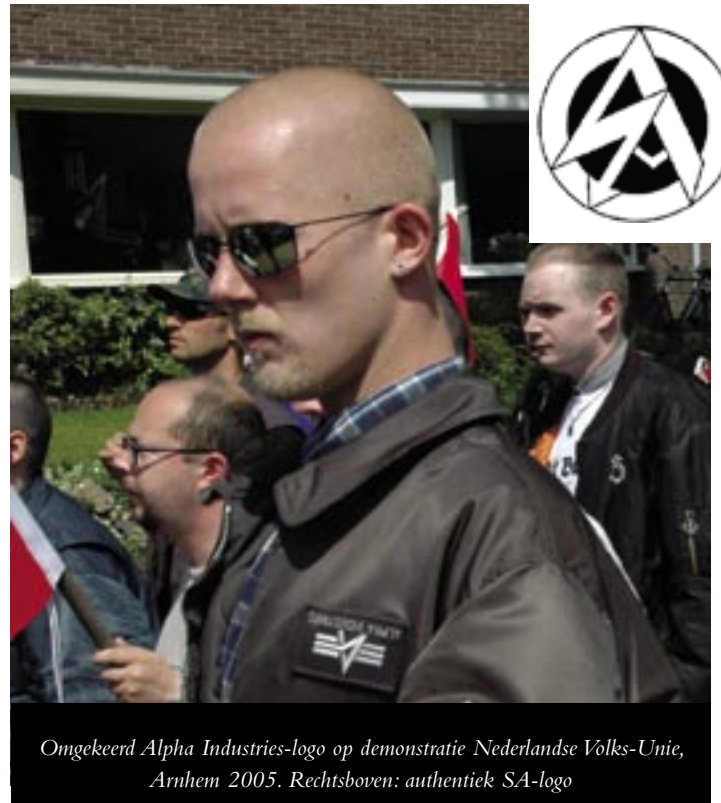
Troublemaker

Voor het Duitse merk Troublemaker Streetwear geldt hetzelfde als voor de merken Hooligan en Pit Bull. De stoere uitstraling (heftige naam, Gotische letters) zorgen voor een gegarandeerde populariteit bij skinheads en gabbers.

Alpha Industries

Het Amerikaanse merk Alpha Industries is vooral bekend van diverse soorten pilotenjacks. Pilotenjacks zijn sowieso al populair onder skinheads en gabbers, maar Alpha Industries heeft iets extra's. In Duitsland raakte het merk al in zwang onder neonazi's, omdat het logo sterk doet denken aan het logo van Hitlers Sturm Abteilung (SA).

Nederlandse gabbers bedachten vervolgens nog een andere variant. Het logo van Alpha Industries zit met klittenband vastgemaakt op de jas. Wanneer dat wordt losgetrokken en omgekeerd weer wordt bevestigd lijkt er EVE te staan, een lettercode voor “Eigen Volk Eerst”.

Omgekeerd Alpha Industries-logo op demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Arnhem 2005. Rechtsboven: authentiek SA-logo

Dr. Martens / Doc Martens / Docs

De schoenen van Dr. Martens zijn sinds 1960 op de markt en oorspronkelijk bedoeld als werkschoenen: stevige schoenen met stalen beschermkappen in de neus en luchtgeveerde zolen. Het schoenmerk sloeg aan en werd populair onder Engelse arbeiders. Toen de skinheads in de jaren zestig en zeventig hun “working class”-imago creëerden, adopteerden ze onder andere de Dr. Martens als hun favoriete schoeisel. Bijkomend “voordeel” was dat de schoenen met hun stalen neuzen ook goed als wapen gebruikt konden worden.

Later gingen ook andere aanhangers van subculturen (waaronder Punks) het merk dragen en werd het langzaam maar zeker een steeds modieuzer en duurder merk. Dr. Martens bleven echter tot de standaarduitrusting van de skinheadscene behoren. De schoenen fungeren inmiddels zelfs als onderwerp van logo's en tatoeages. Met het kopiëren van de skinheadstijl namen gabbers ook de gewoonte over om zware zwarte schoenen te dragen. Vaak gaat het hier om (goedkopere) legerkistjes, maar ook om Dr. Martens.

Legerkistjes; demonstratie Nederlandse Volks-Unie, Nijmegen 2006

Fred Perry

Fred Perry is een Engels kledingmerk dat in de jaren veertig opgericht werd door de gelijknamige tennisheld. Perry won Wimbledon in de jaren dertig driemaal op rij. Zijn arbeidersachtergrond maakte hem tot een levenslange cultheld en zorgde later voor populariteit onder skinheads, die zich beriepen op hun working class-achtergrond. Ook de extreemrechtse skinheads namen het merk in hun repertoire op. Aanleiding voor deze

populariteit was het logo (een lauwerkrans), maar ook de kraagjes van de polo-shirts die vaak in de kleuren rood-wit-zwart waren uitgevoerd. Dit waren de kleuren van de Reichskriegsfahne, een vlag die populair is onder Duitse neonazi's.

Het lauwerkrans-logo wordt overigens door neonazi's ook in andere combinaties gebruikt, onder andere met de cijfercode "88"erin.

Het merk Fred Perry verzet zich tegen het gebruik van het merk door rechtsextremisten (mede geïnspireerd door de joodse achtergrond van Perry) en steunt antiracistische projecten in Engeland.

Ben Sherman

Overhemden van Ben Sherman zijn sinds jaar en dag onderdeel van de klassieke skinhead-dracht. Ook extreemrechtse skinheads dragen ze en gabbers hebben dit overgenomen. Er is verder geen politieke betekenis toegekend aan dit merk. (zie ill. p. 6 en p. 8)

Onder druk van justitiële vervolging haalt het Duitse neonazimerk Thor Steinar in 2004 hun oude logo (boven) met de sterk gelijkende, en in Duitsland verboden, Wolfsangel van de markt en vervangt het door het nieuwe logo. De bedoeling, rehabilitatie van nazi-symbolen, is duidelijk

Thor Steinar

Het Duitse merk Thor Steinar is een grensgeval tussen een geassocieerd merk en een eigen merk. Thor Steinar bediende zich van een logo dat in sterke mate geënt is op extreemrechtse symboliek (een combinatie van een Wolfsangel en de Tyr-rune). Bovendien gebruikt Thor Steinar allerlei Odinistische namen voor haar kledinglijn. Hiermee richt het merk zich expliciet op extreemrechtse subculturen, maar zonder ook expliciet de bijbehorende symboliek te gebruiken. Aangezien in Duitsland strenge regels gelden voor het verspreiden en dragen van nazistische symbolen dreigden de makers van het merk in 2004 vervolgd te gaan worden. Daarom werd een

nieuw logo ontworpen, wederom een heidense rune, maar een die niet door de nazi's is gebruikt. Thor Steinar is in Nederland niet wijdverbreid in gebruik.

Demonstratie Nationale Alliantie, Rotterdam 2005

EIGEN MERKEN

Eigen merken zijn merken of kledinglijnen die expliciet bedoeld zijn voor extreemrechtse subculturen. In Nederland zijn daar een aantal voorbeelden van. Daarnaast zijn er enkele extreemrechtse organisaties die eigen kleding uitbrengen.

NLonsdeel

In een reactie op de populariteit van Lonsdale onder extreemrechtse jonge-

ren, ontstond er een tegenbeweging. Deze tegenbeweging hamerde erop dat elke euro die wordt uitgegeven aan Lonsdale-kleding een steun is voor de antiracistische initiatieven die door Lonsdale worden ondersteund.

Deze kritiek leidde ertoe dat begin 2005 het merk "NLonsdeel" geproduceerd werd en in een zeer kleine oplage aan rechts-extremisten werd aangeboden. Vervolgens werd dit initiatief opgepikt door het bedrijfje "Real Wear" uit Hengelo dat het merk medio 2005 officieel in de markt zette.

Fenris Postorder

Extreemrechtse activisten uit de omgeving van Leiden begonnen in de loop van 2005 het postorderbedrijfje Fenris. Bij dit bedrijfje is alles te krijgen voor de hippe rechts-extremist: boeken, muziek, kleding, sieraden en allerhande bijkomende attributen. Fenris verkoopt kleding van anderen, maar vooral kleding die het zelf heeft geproduceerd. Voorbeelden daarvan zijn t-shirts, truien en petten met "Nationalist Nederland", "Nationalist Dietsland", "Hardcore Nationalist", "Nationalistische Nederlander" en "Trouw aan Rood Wit Blauw". Daarnaast produceert Fenris diverse t-shirts met politieke slogans. Opmerkelijk zijn de t-shirts met de tekst "Boykot Lonsdale" en een speciaal t-shirt voor het wereldkampioenschap voetbal in 2006 met het rugnummer 88, dat volgens Fenris voor "Hup Holland" staat.

T-shirt uit de collectie van het extreemrechtse postorderbedrijf Fenris. Door de harde kern van extreem-rechts wordt Lonsdale-kleding geboycot vanwege de steun van Lonsdale aan antiracisme-projecten in Duitsland (foto: website Fenris Postorder 2006)

Consdaple-trui onder openhangende bomberjas; demonstratie Nationale Alliantie, Rotterdam 2005

Consdaple

Naast NLonsdeel bestaat er nog een extreemrechtse parodie op Lonsdale-kleding, Consdaple. Consdaple werd door een extreemrechtse Duits postorderbedrijf op de markt gebracht. Consdaple borduurt voort op het gebruik dat rechtsextremisten Lonsdale dragen, omdat onder een jas gedragen de letters NSDA te zien zijn. Die letters worden geassocieerd met Hitlers NSDAP, maar dan met een missende P. Het merk Consdaple lost het probleem van de

'Nationalist Nederland'-shirt van Fenris Postorder, demonstratie Nationale Alliantie, Amsterdam 2006

missende P op en is bovendien afgeleid van het Engelse Constable, wat bewaker betekent.

KLEDING VAN EXTREEMRECHTSE ORGANISATIES

Ook extreemrechtse organisaties brengen regelmatig eigen kleding op de markt. Deze kleding wordt - vanzelfsprekend - vooral gedragen door de eigen achterban, maar kent soms ook binnen extreemrechtse jeugdstijlen een cultstatus.

Daardoor worden dergelijke kledingstukken ook gedragen door mensen, die misschien niet direct lid van een dergelijke organisatie zijn. Deze kleding wordt dan gedragen om te laten zien dat de ideeën van de organisatie gedeeld worden, of alleen omdat het stoer wordt gevonden om geassocieerd te worden met een controversiële organisatie.

Voorbeelden van extreemrechtse organisaties die eigen kleding op de markt brengen zijn de Nederlandse Volks-Unie en bijvoorbeeld groepen rond de extreemrechtse websites Holland Hardcore en Stormfront.

Willem Hart

AUTONOME NATIONAAL-SOCIALISTEN

Sinds jaar en dag bestaat er in Nederland een groep neonazi's die zichzelf betiteld als revolutionair. Deze groep wisselt sterk in omvang, maar staat sinds medio jaren '80 onder leiding van Eite Homan. De groep functioneert onder verschillende namen, maar wordt vaak het Aktiefront Nationale Socialisten (ANS) genoemd. Deze groep oriënteert zich sterk op ontwikkelingen bij Duitse broederorganisaties.

Recent sloot zich een groep jongeren uit de regio Haaglanden aan bij het ANS. Deze groep noemde zich aanvankelijk Jeugd Storm Nederland, maar heeft zich sinds kort omgedoopt in Nationaal-Socialistische Aktie (NSA).

Het NSA importeerde vanuit Duitsland het idee van de 'Autonome Nationaal-Socialisten'. Dat idee gaat er vanuit dat je je als revolutionaire kracht, niet moet overgeven aan 'burgerlijke systeempartijen' die meedoen aan verkiezingen. In Duitsland distantiëren deze 'Autonomen' zich nadrukkelijk van samenwerking met de extreemrechtse parlementariërs van de NPD. Deze autonome nationaal-socialisten zeggen zich daarbij te inspireren op radicaal-linkse actiegroepen.

In Duitsland zorgt dit voor veel kritiek. Deze 'Autonome Nationaal-Socialisten' worden daar door collega-nazi's voor links uitgemaakt en zijn verre van populair.

In Nederland is zo'n discussie niet aan de orde. Dat heeft waarschijnlijk vooral met opportunisme te maken. De revolutionaire nazi's van ANS en NSA en de 'systeempartij' NVU zijn door hun geringe omvang tot elkaar veroordeeld.

Het symbool van de NSA (links op het spandoek) en een veel door hen gebruikt symbool van een activist met een katapult rechts op het doek, demonstratie Jeugd Storm Nederland, Zoetermeer 2007

De gevolgen van de in Duitsland opgedane inspiratie zijn bij de NSA dan ook vooral zichtbaar in de uit Duitsland geïmporteerde kledingstijl. In Duitsland is die weer gebaseerd op de stijl van linksradicale jongeren.

Om te beginnen betekent dat sportieve zwarte kleren: zwarte broek, zwarte schoenen, zwarte petjes en een zwart jack met capuchon. Op demonstraties wordt de capuchon over het hoofd getrokken en een zonnebril gedragen om herkenning te bemoeilijken. Daarnaast behoort ook een 'Palestinasjaal' tot de outfit. Dat is niet alleen gekopieerd van linkse activisten, maar daar wordt ook een eigen draai aan gegeven. Deze sjaal symboliseert de solidariteit met Palestijnen in hun strijd tegen Israël. Deze solidariteit vindt in het geval van NSA natuurlijk zijn oorsprong in de radicaal antisemitische ideeën van de groep. Behalve de kleding heeft het NSA ook strijdkreten en logo's overgenomen. Zo is er een eigen variant van het AFA-logo gemaakt (met een zwarte vlag en Nationaal-Socialistische Aktie in plaats van een rood-zwarte vlag en Anti-Fascistische Aktie) en wordt er lustig gebruik gemaakt van allerlei revolutionaire en antikapitalistische beelden.

EXTREEMRECHTSE SYMBOLIEK

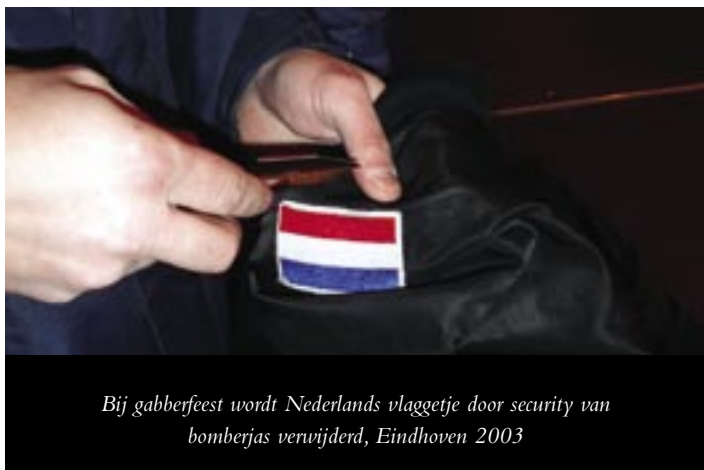
STRAFRECHT EN DIVERSE VERBODEN

Bij het aanpakken van extreemrechtse symboliek is het de vraag of dat wel moet, maar een andere – minstens zo belangrijke – is hoe dat moet. Bestaande wet- en regelgeving levert een verwarrend beeld op.

STRAFRECHT

De vraag of extreemrechtse symboliek strafbaar is volgens de Nederlandse wet is niet eenvoudig te beantwoorden. Dit heeft met drie zaken te maken. Ten eerste met de kenmerken van symboliek zelf. Symboliek staat, de naam zegt het al, symbool voor een diepere, andere betekenis dan op het eerste gezicht lijkt. Deze betekenissen zijn vaak niet eenduidig en afhankelijk van de invulling die de gebruiker of waarnemer er zelf aan geeft. De context van het gebruikte symbool is dus essentieel om de betekenis en bedoeling goed te kunnen begrijpen: een Nederlandse vlag op Koninginnedag is een ander symbool dan de Nederlandse vlag op de schouder van een skinhead op een nazistische demonstratie.

Ten tweede kent het Nederlandse strafrecht geen strafbaarheid van politieke ideeën. Er staat nergens in het Wetboek van Strafrecht dat het verboden is nationaalsocialistische of fascistische ideeën te verspreiden. Extreemrechtse politieke uitingen zijn alleen strafbaar onder andere wetsartikelen, zoals de antidiscriminatiebepalingen of bijvoorbeeld het aanzetten tot geweld.

Bij gabberfeest wordt Nederlands vlaggetje door security van bomberjas verwijderd, Eindhoven 2003

Ten derde is de rechtspraak, naleving en handhaving rond extreemrechtse uitingen in Nederland op zijn zachtst gezegd verwarrend. Zo zijn er strafrechtelijke uitspraken over de leuze “Eigen Volk Eerst” waarin een verdachte werd vrijgesproken en andere waar de leuze tot een veroordeling heeft geleid. Een ander voorbeeld is het Keltisch kruis, het zogeheten White Power-teken. Aangezien dit symbool veel verschillende betekenissen kan hebben, zou je zeggen dat het dragen van dit symbool zelf niet strafbaar is. Toch veroordeelde een politierechter in 2005 een jongen die een Keltisch kruis in de sneeuw had getekend. In het voorjaar van 2007 kwam

een jongen voor de rechter die een Keltisch kruis op een muur had geschilderd. Hij werd veroordeeld voor vernieling, maar vrijgesproken van discriminatie. De rechter was van mening dat het Keltisch kruis in Nederland te onbekend was, dus niet beledigend kon zijn. Ook rond het meevoeren in demonstraties van het Keltisch kruis bestaat verwarring. De nazistische Nederlandse Volks-Unie (NVU) draagt bij haar demonstraties regelmatig Keltisch kruisvlaggen mee. Een duidelijk extreemrechtse context, waar de betekenis van het symbool door alle aanwezigen als “white power” zal worden begrepen. Een paar gemeentes verboden de NVU expliciet het Keltisch kruis mee te dragen, maar toen de NVU dat verbod wilde laten toetsen door de bestuursrechter werd het weer ingetrokken, voordat toetsing had plaatsgevonden.

Racistische gabber van Holland Hardcore op demonstratie, Amsterdam 2006

Voor het vaststellen of een symbool strafbaar is moet dus worden aangetoond dat de bedoeling van de drager strafbaar is. Dus dat de drager de bedoeling had om een bevolkingsgroep (racistisch) te beledigen. Dat kan eigenlijk alleen door de context van het symbool in acht te nemen: wanneer een extreemrechtse symbool gedragen wordt tijdens een extreemrechtse demonstratie of samen met andere extreemrechtse symbolen, of wanneer een drager van dergelijke symbolen ook extreemrechtse leuzen schreeuwt is het mogelijk om de bedoeling van het symbool duidelijk te maken en de strafbaarheid te toetsen.

Maar ook hier is inmiddels verwarring over ontstaan. In 2005 werd een jongen door de politie gearresteerd wegens het dragen van racistische symbolen op zijn jas. De jongen was, in gezelschap van enkele andere rechtsextremisten, op weg naar een feestje van twee extreemrechtse organisaties. Hier was ogenschijnlijk duidelijk sprake van een context. Toch werd de jongen vrijgesproken van discriminerende belediging. Deze zaak loopt overigens op dit moment (april 2008) nog en moet nog door de Hoge Raad worden behandeld.

Het enige symbool dat in zekere zin buiten deze contextdiscussie valt is het hakenkruis. Dit symbool wordt in de West-Europese samenleving zo eenduidig geassocieerd met het nazi-tijdperk dat

Betoger met Vlaams Blok-shirt; manifestatie Nieuw Rechts, Den Haag 2005

er eigenlijk geen misverstand kan ontstaan over de bedoeling van een drager van dit symbool.

Helaas is ook op dit vlak de rechtspraak niet eenduidig. In 1995 concludeerde de Hoge Raad dat het dragen van het hakenkruis op zichzelf een uitlating bij afbeelding is die beledigend is voor joden wegens hun ras. Diezelfde Hoge Raad stelde in 1987 vast dat het verhandelen van hakenkruisen ten behoeve van verzamelaars van militaire curiosa niet strafbaar is.

In 2006 werd een rechts-extremist, die probeerde duizenden opnaaiers en speldjes met hakenkruisen te importeren, veroordeeld tot een fikse geldboete. De rechter stelde in zijn vonnis: "Een hakenkruis is, met name door het misbruik dat in de jaren voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog de Duitse NSDAP onder leiding van Hitler daarvan maakte, zeker in combinatie met het symbool van de adelaar, bij uitstek een antisemitisch symbool geworden, dat niet alleen beledigend is voor joodse mensen, maar ook voor allen die vanuit hun levensovertuiging de ideologie van het nationaal-socialisme, waarvan rassendiscriminatie een fundamenteel onderdeel uitmaakt, verwerpen." In hoger beroep werd de man echter vrijgesproken, wat – gezien de verdere politieke activiteiten van de man – de onduidelijkheid verder versterkte.

ANDERE VERBODEN

Extreemrechtse symboliek wordt niet alleen aangepakt via het strafrecht. Ook bijvoorbeeld in het uitgaansleven en op scholen wordt opgetreden.

Sinds er de laatste jaren in toenemende mate sprake is van spanningen op scholen langs etnische scheidslijnen, zijn er veel pogingen

Pullover van Lonsdale met speldje van de Nederlandse vlag

gedaan om de angel uit dergelijke conflicten te halen. Regelmatig blijkt het dat kledingstijlen bijdragen aan dergelijke spanningen. Gabbers bleken bijvoorbeeld door hun uniforme kledingstijl veel agressie op te roepen. Dit leidde ertoe dat er op diverse scholen een "Lonsdaleverbod" werd ingesteld. Deze naam dekt de lading overigens slechts zeer beperkt. In veel gevallen werden de kleding-eisen veel algemener gesteld of werden naast typische gabberkleding ook 'uniformen' van andere jeugdstijlen door een verbod getroffen.

Deze "Lonsdaleverboden" leidden in 2003 tot veel publiciteit, onrust op scholen, extreemrechtse propaganda en een rechtszaak. Tegelijkertijd werden er verhitte debatten gevoerd over het dragen van hoofddoekjes, boerka's en andere gezichts- en lichaamsbedekkende kleding op scholen. Deze discussies mondden uiteindelijk uit in een kledingleidraad van het Ministerie van Onderwijs, waarin de grenzen werden vastgesteld. Kort samengevat komt deze leidraad er op neer dat scholen wel kleding-eisen mogen stellen, maar alleen als er aan een aantal eisen wordt voldaan. Zo moeten de eisen op schrift staan en mogen ze niet discriminerend zijn of de vrijheid van meningsuiting aantasten. In de praktijk betekent dat, dat er wel eisen gesteld mogen worden om concrete doelen te bereiken. Zo kan een algemeen geldend Lonsdaleverbod ingesteld worden om onrust op school te bestrijden. Een verbod op politieke of religieuze gronden mag echter niet.

Sinds enige jaren maken verschillende Nederlandse gemeentes kennis met extreemrechtse demonstraties. Vooral de Nederlandse Volks-Unie maakt enkele keren per jaar gebruik van deze mogelijkheid. In een aantal gemeentes worden als voorwaarde aan de demonstranten ook eisen aan de kleding gesteld, althans aan de gedragen symboliek en teksten. Zo werd recent bijvoorbeeld aan de demonstranten verboden om het hakenkruis, de Triskel, de getallen 18 en 88, de SS-rune, de Wolfsangel, Blood&Honour en Combat18 te dragen.

Ook in het uitgaansleven worden er regelmatig eisen gesteld aan kleding van bezoekers. Met name bij Hardcore-feesten, die erg populair zijn bij gabbers, worden vaak strenge regels gehanteerd. Enerzijds wordt daarmee geprobeerd om ordeverstoringen tegen te gaan (zo zijn bijvoorbeeld voetbalshirts op veel feesten verboden), anderzijds wordt ook geprobeerd het extreemrechtse imago van Hardcore-feesten te doorbreken. Dit laatste gebeurt onder andere door een breed scala aan extreemrechtse symboliek te verbieden. In de praktijk betekent dit, dat bij dergelijke feesten portiers symboliek met een extreemrechtse lading in beslag nemen. Wanneer een drager hier niet mee akkoord gaat wordt hem de toegang ontegensprekend. Deze "filtering" gebeurt overigens veel minder fijnzinnig dan bijvoorbeeld op scholen. Een praktijkervaring leert bijvoorbeeld dat ook roodwitblauwe haarelastiekjes of omgerolde broekspijpen geweerd kunnen worden.

Willem Hart

EXTREEMRECHTS IN NEDERLAND

Partijen en organisaties aan de ultrarechtse kant van het politieke spectrum hebben qua politieke invloed nooit veel potten kunnen breken in de Nederlandse samenleving. Ook in 2008 heeft extreemrechts geen politieke vertegenwoordiger en leiden de andere partijen en organisaties een marginaal of subcultureel bestaan. Toch blijkt waakzaamheid geboden, ook al omdat deze partijen, weliswaar tot nu toe met wisselend succes, proberen te rekruteren onder de paar duizend racistische jongeren in Nederland. Hieronder een kort overzicht.

NEDERLANDSE VOLKS-UNIE

Nationaal-socialistisch. Fascistisch. Antisemitisch. Opgericht in de jaren zeventig, nieuw leven ingeblazen in de jaren negentig. Probeert een aantal keer per jaar onder het motto van een demonstratie een tijdelijke vrije zone voor hun nazi-propaganda te creëren, waar dan verboden symbolen uit het Derde Rijk en leuzen als 'Ruhm und Ehre für die Waffen SS' te zien en te horen zijn. Verder houdt de NVU zich bezig met het herdenken van nazi-gebeurtenissen uit

het Derde Rijk in achterafzaaltjes in Nederland en bezoekt men regelmatig demonstraties in Duitsland. Doet mee aan gemeenteraadsverkiezingen om te shockeren en media-aandacht te krijgen. Momenteel lopen de 'Autonome Nationaalsocialisten' met haar mee (zie het kader op pagina 26). Geen politieke vertegenwoordiging. Aantal leden: 80. Vooral actief in Gelderland. Haar symbool is de Odalrune (zie pagina 12 voor dit runetekenen).

STORMFRONT FORUM

Sommige leden van dit nazistische forum ontmoeten elkaar wel eens in real life op zogeheten borrels; de laatste jaren wordt er gemiddeld elk half jaar een borrel ergens in Nederland gehouden, waar tussen de 20 en 30 extreemrechtse figuren op afkomen, waaronder racistische gabbers, boneheads en NVU-leden. Op het forum wordt harde racistische taal afgewisseld met lofzangen op figuren uit het Derde Rijk, vergezeld van allerlei symboliek. Doordat de

leden van Stormfront ook fysieke ontmoetingen organiseren, is het dus een vrij makkelijke instap in het extreemrechtse wereldje. Logo: Keltisch kruis (White Powerteken) (zie pagina 10).

HOLLAND HARDCORE

Forum voor de extreemrechtse gabber/hardcoreliefhebber. Zeer racistisch taalgebruik, er wordt aangezet tot geweld tegen migranten en asielzoekers, er wordt nauwelijks gemodereerd maar eerder dus aangemoedigd. Zo nu en dan organiseert HH ook een soort uitstapjes, waar vooral veel gedronken wordt. HH ondersteunt vooral Voorpost door actie-oproepen en logo's/verwijzingen van deze organisatie prominent op de voorpagina van hun site te zetten en ook deel te nemen. Logo is de naam Holland Hardcore.

VOORPOST NEDERLAND

Fascistisch. Van oorsprong Vlaamse organisatie, al sinds eind jaren zeventig met wisselende intensiteit actief in Nederland. Vanaf 2004 overgenomen door een jonge generatie, die vooral met het plakken van posters en stickers als 'Geen Djihad in onze straat' aandacht trekken en racistische gabbers proberen te interesseren. Gelooft in een 'revolutie in het hoofd' en wil door hun racistische boodschap te blijven herhalen mensen aanzetten tot actie tegen de multiculturele samenleving. Vooral actief in regio Den Haag, Eindhoven, Zuid-Holland en Utrecht. Geen politieke partij. Gesteund door Holland Hardcore-forum. Geschat aantal leden: 40. Hun logo is de Algizrunen, ook wel levensboom genoemd (zie pagina 12).

BLOOD & HONOUR

Nationaal socialistisch. Fascistisch. Antisemitisch. Eigenlijk pas relevant sinds 2003 en bestaat uit 2 takken die niet met elkaar samenwerken; Blood & Honour Nederland, waar veel tot racistische skinhead getransformeerde gabbers deel van uitmaken, en de Racial Volunteer Force, waar de nazi-groep ANS in is opgegaan. B & H Nederland houdt zich vooral bezig met het opzetten van losse, decentrale groepjes en netwerken die vooral voor concerten in Vlaanderen worden gemobiliseerd, maar ook soms voor activiteiten van de Nationalistische Volks Beweging. Zij zijn

vooral actief in de regio's Groningen, Noord-Holland-Noord, West-Brabant en Amersfoort. Geschat ledenaantal: 100. De RVF hanteert een uitgesproken gewelddadig en antisemitisch gedachtegoed en ondersteunt Saddam Hoessein omdat die vijand van Israël is, Mohamed Bouyeri omdat-ie antisemit is en Bin Laden omdat die tegen de VS is. De RVF loopt mee met demonstraties van de Nederlandse Volks-Unie, richt zich verder vooral op Duitse neo-nazi-structuren en telt zo'n 20 leden. Geen logo's, maar de namen van de organisaties fungeren als logo.

Een andere organisatie die is voortgekomen uit Blood & Honour is Combat 18, waarvan ook een afdeling in Nederland actief is. Zij opereert ook in het kielzog van demonstraties van de Nederlandse Volks-Unie en propageert de gewapende strijd voor een blank Europa.

NATIONALISTISCHE VOLKS BEWEGING (NVB)

Fascistisch. Racistisch. In 2006 afgesplitst van de Nationale Alliantie (inmiddels opgeheven) en tot nu toe meer een politieke beweging dan een partij. Hanteren klassieke extreemrechtse

thema's als het verdedigen van de Nederlandse cultuur, tegen de islam in Nederland. Werken samen met afdelingen, vooral Noord-Holland, van Blood & Honour Nederland. Ook splintergroepjes als de Nieuwe Nationale Eenheid komen op de NVB af. Demonstreerden in Middelburg tegen een moskee en hielden verder

vooral interne zaalbijeenkomsten. In februari 2007 liep deze uit de hand toen een B&H-ordedienst met geweld een manifestatie van AFA voor de deur van die bijeenkomst aanviel. De NVB heeft een geschatte kern van 10 personen en zo'n 40 leden.

Jeroen Bosch

VERDER LEZEN

'Spanningen tussen groepen jongeren in Aalsmeer', quickscan en advies in opdracht van gemeente Aalsmeer. ES&E, Den Haag, 2003.

'Extreem? Moeilijk! Extreem en radicaal gedrag van jongerengroepen in Limburg', Hans Moord, 2007

'Polarisatie onder jongeren in Groningen' 2007

'Het zijn onze feesten', jeugdculturen en geweld tegen allochtonen in Nederland. Hajo Schoppen, Willem Pompe Instituut voor Strafrechtwetenschappen Universiteit Utrecht, 1997.

'Trots op Nederland, achtergronden, kenmerken en aanpak van het Lonsdaleverschijnsel in Venray, Zoetermeer en Aalsmeer', Politieacademie, 2007

'Extreemrechts, een waakvlam in de Krimpenerwaard', Politie Rotterdam Rijnmond, 2005.

'Multidisciplinaire aanpak jongeren Stadskanaal', Politie Groningen, 2005.

'Lonsdaleclash', Mellouki Cadat en Radboud Engbersen in TSS, 2006.

Van bovengenoemde rapporten kunt u tegen kopiekosten een exemplaar opvragen op alertafa@xs4all.nl. Voor onderstaande boeken kunt u terecht op de aangegeven websites.

'Antisemitisme op school', Stichting Vredeseducatie, 2003. www.vredeseducatie.nl

'Vijftig vragen over antisemitisme', Jaap Tanja, Anne Frank Stichting, 2005. www.uitgeverijboom.nl

'Monitor racisme en extreemrechts, racistisch en extreemrechts geweld in 2002', Jaap van Donselaar en Peter R. Rodrigues, 2003. www.annefrank.org/upload/downloads/monitor.geweld.pdf

'Monitor racisme en extreemrechts, 6e rapportage', Jaap van Donselaar en Peter R. Rodrigues, 2004. www.annefrank.org/upload/downloads/monitor6.pdf

'Monitor racisme en extremisme, het Lonsdalevraagstuk', Jaap van Donselaar, 2005. www.monitorracisme.nl en www.annefrank.org/upload/downloads/lonsdale_webeditie.pdf

'Generatie Lonsdale, extreemrechtse jongeren in Nederland', Maaïke Homan, 2006. www.houtekiet.com

S T R I P

